

Co-funded by
the European Union

4Teach
Cred4Teach
Elevating Educators
with Micro-Credentials

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ МІКРОКВАЛІФІКАЦІЙ В УКРАЇНІ

В межах виконання проєкту Cred4teach

The creation of this communication has been funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the European Education and Culture Executive Agency (EACEA) can be held responsible for them.

Зміст

Скорочення	3
1. Мета та сфера застосування документа	4
2. Політика та стратегічний контекст	6
3. Національні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій	15
4. Інституційні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій	20
5. Розробка мікрокваліфікацій на основі МВОК.....	29
6. Пілотне впровадження та забезпечення якості	42
7. Оформлення і видача свідоцтв.....	61
8. Визнання свідоцтв про мікрокваліфікації	67
9. Перспективи розвитку	73
Додатки.....	75
Список використаних джерел	96

Co-funded by
the European Union

Скорочення

ЄС - Європейський Союз

ЗВО - заклад вищої освіти

МВОК - масовий відкритий онлайн курс

МК - мікрокваліфікація

НАК - Національне агентство кваліфікацій

1. Мета та сфера застосування документа

Публікацію розроблено як керівництво для всіх зацікавлених сторін в Україні, що провадять діяльність із надання мікрокваліфікацій. Документ систематизує досвід розробки та надання мікрокваліфікацій для професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників, отриманий завдяки реалізації проєкту Erasmus+ «Мікрокваліфікації на основі МВОК для професійного розвитку викладачів» (CRED4TEACH, www.cred4teach.eu).

З огляду на це, документ узагальнює принципи розробки, оцінювання, сертифікації та визнання мікрокваліфікацій, які було апробовано під час реалізації проєкту. Його методологічні основи спираються на пілотне впровадження мікрокваліфікацій у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України, що беруть участь у проєкті. Документ включає відгуки учасників щодо ефективності та впливу розроблених мікрокваліфікацій, спостереження та інтерв'ю з викладачами (інструкторами) мікрокваліфікацій у вищих навчальних закладах України, що беруть участь у проєкті, та Національному агентстві кваліфікацій України, а також детальний аналіз відповідних інституційних та національних документів.

Метою публікації є сприяння поширенню досвіду впровадження мікрокваліфікацій, розроблених у рамках проєкту CRED4TEACH. Документ може бути корисним для широкого кола академічних та неакадемічних стейкхолдерів, зокрема:

Інформація, подана тут, буде корисною для таких цільових груп:

- *заклади вищої освіти*: завдяки документу вони отримують модель розроблення та впровадження мікрокваліфікацій на основі використання масових відкритих онлайн-курсів (МВОК), узгоджену з Національною рамкою кваліфікацій і вимогами НАК;
- *роботодавці*: документ допомагає роботодавцям визначити та реалізувати додану цінність мікрокваліфікацій як інноваційного інструменту для швидкого розвитку персоналу, водночас відкриваючи можливості для співпраці з вищими навчальними закладами у формуванні змісту мікрокваліфікацій відповідно до потреб ринку праці;
- *органи із забезпечення якості освіти*: отримують основу для розроблення галузевих рекомендацій щодо впровадження мікрокваліфікацій, механізм узгодження результатів навчання з професійними стандартами, інструмент посилення професійної мобільності працівників і визнання кваліфікацій;
- *суб'єкти формування освітньої політики*: отримують підґрунтя для формулювання політик та прийняття рішень у сфері освіти впродовж життя, узгодження мікрокваліфікацій з європейськими рекомендаціями та Національною рамкою кваліфікацій.

Blueprint був спільно розроблений українськими зацікавленими сторонами, що беруть участь у проєкті CRED4TEACH, таким чином:

- *Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*: підготовка розділів “Пілотне впровадження та забезпечення якості”; спільна робота над розділами “Перспективи розвитку”; “Додатки”;
- *Черкаського державного технологічного університету*: підготовка розділів “Політичний і стратегічний контекст”; “Оформлення і видача свідоцтв”; спільна робота над розділами “Перспективи розвитку”; “Додатки”;
- *Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*: підготовка розділів “Мета та сфера застосування Blueprint”; “Розробка мікрокваліфікацій на основі МВОК”; спільна робота над розділами “Перспективи розвитку”; “Додатки”;
- *Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*: підготовка розділів “Інституційні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій”; “Визнання свідоцтв про мікрокваліфікації”; спільна робота над розділами “Перспективи розвитку”; “Додатки”;
- *Національного агентства кваліфікацій*: підготовка розділів “Національні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій”; спільна робота над розділами “Перспективи розвитку”; “Додатки”.

За допомогою Blueprint українська команда проєкту CRED4TEACH щиро сподівається зробити вагомий внесок у зміцнення національних зусиль щодо створення мікрокваліфікацій як надійного інструменту професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних кадрів.

2. Політика та стратегічний контекст

Базова ситуація на початку проекту

На початку реалізації проекту у 2022 році в системі професійного розвитку вчителів (ППР) в Україні проводилися реформи, але концепція та впровадження мікрокваліфікацій залишалися здебільшого поза увагою, хоча Україна й розпочала модернізацію системи професійного розвитку вчителів. Низка національних правових документів регулювала освіту вчителів та безперервний професійний розвиток, зокрема Закон України “Про освіту” (2017 р., зі змінами 2021 р.), Закон “Про повну загальну середню освіту”, Закон “Про фахову передвищу освіту”, “Концепція розвитку безперервної педагогічної освіти” та “Порядок підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів”. Хоча внутрішні документи не містять згадки про мікрокваліфікації, вони, тим не менше, встановлюють загальні принципи сертифікації, професійного розвитку та підвищення кваліфікації викладачів.

Ключові нормативні документи, що регулювали питання підвищення кваліфікації та безперервного професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників на початку проекту

Назва документу	Рік	Відношення до підвищення кваліфікації та безперервного професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників	Значення документа для проекту
Закон “Про освіту” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text	2017	Закон регулює суспільні відносини, що виникають під час реалізації конституційного права особи на освіту, права, обов'язки та відповідальність фізичних та юридичних осіб, які беруть участь у цьому основному праві, а також компетенцію органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері освіти.	Визначає терміни, суб'єктів, учасників, політику, принципи, права та обов'язки учасників, залучених до освіти, на які спираються наступні документи - Національна рамка МК, нормативно-правове регулювання, рамки та процедури, розроблені в межах проекту щодо впровадження МК в Україні та університетах-учасниках проекту.

<p>Закон “Про повну загальну середню освіту”</p> <p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text</p>	<p>2020</p>	<p>Закон визначає правові, організаційні та економічні заходи функціонування та розвитку системи загальної середньої освіти.</p> <p>Закон гарантує підвищення кваліфікації та стажу, вільний вибір форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують підвищення кваліфікації педагогічних працівників.</p> <p>Закон тлумачить обмеження реалізації права вибору освітніх програм, форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших постачальників освіти, що забезпечують підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, як порушення.</p> <p>Закон визначає, що загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації вчителя (педагогічного працівника) протягом п'яти років не може бути меншою за 150 годин.</p>	<p>Цей документ слугував загальним орієнтиром. Як Національна рамка щодо впровадження МК, так і інституційні рамки були узгоджені з вимогами Закону. Тривалість та навчальне навантаження МК в проєкті пропонувалися в межах 120-180 годин (4-6 кредитів ECTS) відповідно до діапазону, встановленого законом. Гарантована Законом свобода для педагогів у виборі форм та постачальників освітніх послуг із професійного розвитку унормовує визнання мікрокваліфікацій роботодавцями (навчальними установами).</p>
<p>Закон “Про фахову передвищу освіту”</p> <p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text</p>	<p>2019</p>	<p>Гарантує підвищення кваліфікації та стажування, вільний вибір форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що пропонують підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.</p> <p>Закон тлумачить обмеження щодо реалізації права вибору освітніх програм, форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших</p>	<p>Цей документ слугував загальним орієнтиром. Як Національна рамка щодо впровадження МК, так і інституційні рамки були узгоджені з вимогами Закону. Тривалість та навчальне навантаження МК в проєкті пропонувалися в межах 120-180 годин (4-6 кредитів ECTS) відповідно до діапазону, встановленого законом. Гарантована Законом свобода для педагогів у виборі форм та постачальників освітніх послуг із професійного розвитку унормовує визнання мікрокваліфікацій</p>

		<p>постачальників освіти, що пропонують підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, як порушення. Закон визначає, що загальна кількість годин для підвищення кваліфікації педагогічного та/або науково- педагогічного працівника у закладі фахової передвищої освіти не може бути меншою за 120 годин за 5 років.</p>	<p>роботодавцями (навчальними установами).</p>
<p>Закон "Про вищу освіту" https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1556-18#Text</p>	<p>2014</p>	<p>Гарантує підвищення кваліфікації та стажування, вільний вибір форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що пропонують підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників. Закон тлумачить обмеження щодо реалізації права вибору освітніх програм, форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, інших постачальників освіти, що пропонують підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, як порушення. Закон визначає, що загальна кількість годин для підвищення кваліфікації педагогічного та/або науково- педагогічного працівника у закладі вищої освіти не може бути меншою за 6 кредитів ЄКТС за 5 років.</p>	<p>Документ слугував загальним орієнтиром. Як Національна рамка щодо впровадження МК, так і інституційні рамки були узгоджені з вимогами Закону. Тривалість та навчальне навантаження МК в проєкті пропонувалися в межах 120-180 годин (4-6 кредитів ECTS) відповідно до діапазону, встановленого законом. Гарантована Законом свобода для педагогів у виборі форм та постачальників освітніх послуг із професійного розвитку унормовує визнання МК роботодавцями (навчальними установами).</p>

<p>Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників від 21 серпня 2019 р. № 800</p> <p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text</p>	<p>2019</p>	<p>Порядок визначає процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів освіти і установ, інших суб'єктів освітньої діяльності усіх форм власності та сфер управління, включаючи механізм оплати, умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації, здобутих у формальній, неформальній та інформальній освіті.</p>	<p>Відповідно до законів «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Порядок визначає обсяг підвищення кваліфікації (не менше 120 годин для викладачів фахової передвищої освіти, 180 годин для викладачів вищих навчальних закладів кожні 5 років, що враховувалося під час планування програм МК), обумовлює можливість підвищення кваліфікації за накопичувальною системою, гарантує визнання навчальних досягнень, отриманих шляхом дистанційного навчання, а також шляхом неформального навчання, гарантує вільний вибір викладачами постачальників освітніх послуг, визначає коло постачальників освітніх послуг.</p>
<p>Рада ЄС (2022). Рекомендації Ради ЄС щодо європейського підходу до мікрокваліфікацій для навчання протягом життя та працевлаштування</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(02)</p>	<p>2022</p>	<p>В Рекомендаціях запропоновано визначення поняття мікрокваліфікації, встановлює вимоги до оцінювання якості для МК, заохочує інтеграцію мікрокваліфікацій у національні рамки кваліфікацій, пропонує гнучкі шляхи для отримання нових навичок для ринку праці, що постійно змінюється, а також підкреслює їхню взаємодію та застосовність у формальній, неформальній та інформальній освіті.</p>	<p>Цей документ став основою як для Національної рамки кваліфікацій, так і для інституційних рамок. Визначення мікрокваліфікацій, їх специфіка, що відрізняє їх від інших видів професійного розвитку, інтеграція в національну рамку кваліфікацій, впровадження, забезпечення якості, процедури визнання, сертифікація, механізми акредитації були узгоджені як з національним законодавством, так і з Рекомендаціями ЄС.</p>

Реформи в системі професійного розвитку запровадили більш гнучкий підхід до професійного розвитку, дозволяючи вчителям накопичувати навчальні години, пройдені в різних надавачів освітніх послуг та через різні формати навчання, а не проходити один тривалий курс. Навчання вже могло включати семінари, семінари, вебінари, стажування, майстер-класи або короткострокові курси, що пропонуються вищими навчальними закладами, навчальними центрами, підприємствами або іншими акредитованими надавачами освітніх

послуг. Після успішного завершення навчальної діяльності надавачі повинні видати сертифікат, що описує результати навчання, досягнуті учасником. Реформа також запровадила концепцію «часткової кваліфікації», заохочуючи вчителів будувати свої шляхи професійного розвитку протягом життя через менші навчальні блоки, що проводяться різними постачальниками.

Незважаючи на ці реформи, можливості професійного розвитку вчителів в Україні на початку проекту спиралися переважно на традиційні формати та інституційні практики. Дослідження, проведені Інститутом професійно-технічної освіти НАПН України¹², під час попередніх проєктів³, матеріали щорічної конференції, присвяченої питанням професійної освіти в умовах сталого розвитку суспільства⁴ також показували, що вчителі часто стикалися з перешкодами в доступі до можливостей професійного розвитку через жорсткий графік, географічні обмеження та вартість навчальних програм.

Концепція мікрокваліфікацій, яка на той час набула популярності в Європі як механізм гнучкого та цілеспрямованого розвитку навичок, ще не була систематично впроваджена в Україні. Згідно з Рекомендацією Європейської Комісії щодо європейського підходу до мікрокваліфікацій, мікрокваліфікації – це сертифіковані результати навчання, отримані завдяки короткому навчальному досвіду, які визнаються в системі освіти та на ринку праці⁵.

Однак, в Україні до 2022 року правова та нормативна база для мікрокваліфікацій ще не була повністю сформована. Хоча нещодавно запроваджений підхід до часткових кваліфікацій створив концептуальну основу для модульного навчання та сертифікації, не існувало стандартизованих національних практик, визначень чи системних механізмів впровадження мікрокваліфікацій, особливо у сфері професійного розвитку викладачів.

Загалом, попередній аналіз, проведений на етапі підготовки проєкту, підтвердив, що хоча Україна і розпочала важливі реформи у сфері професійного розвитку вчителів та навчання протягом усього життя, мікрокваліфікації були значною мірою відсутні в

¹ Професійна (професійно-технічна) освіта України в контексті євроінтеграційних процесів (порівняльний аналіз із країнами Європейського Союзу) : науково-аналітичні матеріали / В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко, С. Г. Кравець ; НАПН України, Інститут професійно-технічної освіти. – Київ: ТОВ «ТРОПЕА», 2021. – 32 с. <https://ivet.edu.ua/index.php>

² Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта : інформаційно-аналітичні матеріали / За наук. ред. В. О. Радкевич, Л.М. Єршової. – Житомир: «Полісся», 2021. – 178 с. <https://ivet.edu.ua/index.php>

³ Інституційний звіт: Сучасний стан підготовки викладачів професійної освіти у Південноукраїнському національному педагогічному університеті ім К.Д. Ушинського (2021) <https://pagoste.eu/uk/rezultati/zdobutki/>

⁴ Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення : збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 28 жовт. 2021 р. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2021. 360 с. https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi_III-konf_2021-FINAL.pdf

⁵ Council of the EU (2022). Council Recommendation on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(02))

національній системі освіти та навчання у 2022 році, особливо стосовно підвищення кваліфікації викладачів. Нормативно-правова база залишалася непослідовною, а практики впровадження були ще в процесі формування, що створювало як потребу, так і можливість для впровадження структурованих підходів до мікрокваліфікацій, узгоджених з європейськими розробками.

Ключові виклики

Незважаючи на поступову реформу професійного розвитку педагогічних працівників та запровадження більш гнучких форматів навчання, на початку реалізації проекту у 2022 році в Україні існувало кілька системних проблем, які обмежували розробку та впровадження мікрокваліфікацій, особливо у сфері професійного розвитку викладачів.

Одна з основних проблем стосувалася відсутності чіткої та комплексної правової бази, яка б регулювала впровадження мікрокваліфікацій. Хоча українське законодавство в сфері освіти і запровадило більш гнучкі підходи до професійного розвитку педагогічних кадрів, включно з можливістю накопичення певної кількості годин професійного розвитку від різних надавачів освітніх послуг та різних форматів навчання, у національній системі освіти не існувало офіційного визначення чи регуляторного статусу мікрокваліфікацій. Як наслідок, надавачі навчальних послуг не мали єдиних рекомендацій щодо структури, документування та визнання короткострокового навчального досвіду, що відповідає мікрокваліфікаціям.

Крім того, національна нормативна база ще не встановила стандартизованих вимог до опису результатів навчання, визначення навчального навантаження, забезпечення якості чи узгодження короткострокових навчальних програм з Національною рамкою кваліфікацій. Хоча концепція часткових кваліфікацій та сертифікації на основі компетенцій була на стадії започаткування, практичні механізми визнання мікрокваліфікацій у рамках кваліфікаційних систем або професійних стандартів ще не працювали. Внаслідок цього навчальним закладам бракувало чітких процедур для підтвердження мікрокваліфікацій та їх інтеграції у формальні шляхи професійного розвитку педагогічних працівників.

Ще однією проблемою був обмежений практичний досвід у впровадженні модульних, компетентнісних форматів навчання, подібних до мікрокваліфікацій. Хоча короткострокові навчальні заходи були широко доступні, вони не були розроблені відповідно до єдиної структури, яка б дозволила їм функціонувати у вигляді мікрокваліфікацій з чітко визначеними результатами навчання, прозорим оцінюванням та можливістю трансферу результатів.

Базове дослідження та аналіз публікацій також показали, що педагоги часто стикалися з труднощами під час участі в навчальних програмах через жорсткий графік, географічну віддаленість від постачальників навчальних послуг та вартість участі. У багатьох випадках доступні курси не цілком відповідали індивідуальним потребам вчителів у професійному

розвитку, особливо у таких сферах, як цифрова компетентність, інноваційні педагогічні методи та інклюзивна освіта.

Залучення ВНЗ було ще одним викликом, який мав вирішити цей проект. Хоча університетам пропонувалося модернізувати навчальні послуги та отримати акредитацію як сертифікованих постачальників професійного розвитку через Національне агентство кваліфікацій, більшість закладів мали обмежений досвід у розробці модульних навчальних програм, пов'язаних із професійними стандартами та системами сертифікації на основі компетенцій.

Інституційні процедури розробки, документування та визнання короткострокових навчальних програм були все ще не усталеними. У багатьох випадках університетам бракувало внутрішньої політики, методологічних положень та технічної інфраструктури, необхідних для впровадження навчання на основі мікрокваліфікацій. Партнерські відносини з промисловістю, кваліфікаційними центрами та іншими зацікавленими сторонами, які могли б сприяти визнанню мікрокваліфікацій на ринку праці, також ще не були достатньо розвиненими. Крім того, багато закладів стикалися з обмеженнями, пов'язаними з обмеженою технологічною інфраструктурою, недостатнім доступом до передових освітніх технологій та необхідністю зміцнення кадрового потенціалу в галузі цифрових методів навчання та інноваційних педагогічних практик.

Загалом, аналіз показав, що українська система професійного розвитку вчителів у 2022 році зіткнулася з поєднанням нормативно-правових, інституційних та педагогічних викликів, які обмежували впровадження мікрокваліфікацій. Вирішення цих викликів вимагало розробки структурованих підходів до розробки мікрокваліфікацій, зміцнення інституційного потенціалу вищих навчальних закладів та узгодження навчальних програм з професійними стандартами та рамками кваліфікацій.

Рішення, запропоновані проєктом

У відповідь на нормативно-правові, інституційні та педагогічні проблеми, виявлені в базовому аналізі, проєкт CRED4TEACH запропонував структурований підхід до розробки та впровадження мікрокваліфікацій для професійного розвитку викладачів. Проєкт зосереджувався на впровадженні мікрокваліфікацій на основі МВОК (масових відкритих онлайн-курсів) як гнучких, компетентнісних можливостей навчання для вчителів, що працюють в Україні та країнах-партнерах. Відповідно до європейського підходу до мікрокваліфікацій, сертифікат про мікрокваліфікацію засвідчує результати навчання, отримані завдяки короткому навчальному досвіду, який оцінюється за прозорими стандартами та може бути наданий онлайн, очно або в змішаному форматі.

Ключовим елементом проекту було використання масових відкритих онлайн-курсів (МВОК) як основного формату навчання за мікрокваліфікаціями. Навчання на основі МВОК підтримує компетентнісно-орієнтовану організацію навчання та заохочує навчання у власному темпі, орієнтоване на учня (учасника). Водночас участь у МВОК розвиває цифрові компетенції вчителів через взаємодію, комунікацію та співпрацю в онлайн-середовищі навчання. Важливо, що онлайн-навчання значно покращує доступність можливостей навчання, особливо для педагогів, які працюють у віддалених або сільських районах, і які в іншому випадку можуть зіткнутися з перешкодами, пов'язаними з часом, поїздками або фінансовими обмеженнями.

Для впровадження цього підходу проект переслідував чотири взаємопов'язані цілі. По-перше, його метою було зміцнення інституційного потенціалу вищих навчальних закладів-учасників та організацій-партнерів для розробки та надання мікрокваліфікацій на основі масових відкритих онлайн-курсів (МВОК). Академічний та адміністративний персонал пройшов навчання з розробки МВОК та мікрокваліфікацій, що дозволило закладам самостійно розробляти та впроваджувати такі програми в майбутньому.

По-друге, проект підтримав розробку Національним агентством кваліфікацій Рекомендацій щодо впровадження МК в Україні⁶ для визначення спільних принципів розробки, оцінювання, видачі та визнання мікрокваліфікацій для професійного розвитку педагогічних працівників. На основі цих рекомендацій вищі навчальні заклади-учасники розробили інституційні політики, що встановлюють внутрішні процедури створення, видачі та сертифікації мікрокваліфікацій.

По-третє, у рамках проекту було запроваджено пілотні програми мікрокваліфікацій, спрямовані на заповнення прогалін у ключових компетенціях, виявлених під час аналізу потреб. Українські вищі навчальні заклади, що беруть участь у проекті, розробили п'ять мікрокваліфікацій на основі масових відкритих онлайн-курсів (4–6 ECTS кожен) (ще 6 мікрокваліфікацій було розроблено в Албанії та Чорногорії) та надали їх вчителям середньої освіти, професійно-технічної освіти та навчання (ПТО) та вищих навчальних закладів. Пілотні курси були зосереджені на таких галузях, як цифрове та змішане навчання, критичне та креативне мислення, інклюзивна освіта та інноваційні стратегії навчання. Крім того, було розроблено спеціалізовану мікрокваліфікацію для підготовки НПП як розробників МВОК, щоб забезпечити сталість та поширення навчання на основі мікрокваліфікацій у майбутньому.

Зрештою, проект мав на меті сприяти ширшому впровадженню мікрокваліфікацій через поширення результатів пілотних проектів та розробки документів-планів, що викладають

⁶ Національне агентство кваліфікацій (2024). Рекомендації щодо впровадження мікрокваліфікацій в Україні. https://nqa.gov.ua/proekt-cred4tech/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR1pEsSaozfHc7FNK_rSrPgNEWceGXYWIVZobsO6ZjQx61A_Xmx7j_uHjrl4_aem_In_OUN4WLAwKOWkxk2bQwQ

практичні рекомендації щодо інтеграції мікроакредитацій у системи професійного розвитку вчителів. Завдяки цим діям CRED4TEACH сприяв встановленню як інституційних практик, так і політичних основ для систематичного використання мікроакредитацій, підтримуючи більш гнучкий, доступний та компетентнісний професійний розвиток вчителів.

Загалом, проведений базовий аналіз засвідчує, що на початку реалізації проєкту в Україні вже були сформовані важливі нормативно-правові засади для розвитку підвищення кваліфікації вчителів та навчання впродовж життя, проте бракувало цілісної та дієвої системи впровадження мікрокваліфікацій. Поєднання прогресивних політичних орієнтирів (таких як гнучкість, часткові кваліфікації та визнання результатів неформального навчання) із фрагментованим регулюванням, обмеженою інституційною спроможністю та відсутністю стандартизованих практик створювало системний розрив між політикою та її практичною реалізацією. У цьому контексті проєктно-орієнтований, рамковий підхід був необхідним для подолання цього розриву шляхом одночасного забезпечення нормативного узгодження, розвитку інституційної спроможності та практичної апробації мікрокваліфікацій. Таким чином, проєкт CRED4TEACH виступив каталізатором формування нової екосистеми, сприяючи перенесенню європейських підходів у національну та інституційну практику й закладаючи основу для сталого впровадження мікрокваліфікацій у систему підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

3. Національні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій

На сьогодні термін мікрокваліфікація та його відповідне визначення відсутнє в українському законодавстві, однак в рамках проведення відповідних досліджень у межах реалізації проєкту CRED4TEACH береться до уваги підхід, визначений у Рекомендації Ради Європейського Союзу щодо європейського підходу до мікрокваліфікацій для навчання протягом життя та працевлаштування (дала – Рекомендації ЄС) відповідно до якого, мікрокваліфікація є підтвердженням записом результатів навчання, здобутих після завершення короткострокового освітнього досвіду, які підлягають оцінюванню за прозорими та чітко визначеними критеріями.

Освітні заходи, що ведуть до здобуття мікрокваліфікації, мають бути спрямовані на формування конкретних знань, умінь, навичок і компетентностей, актуальних для особистих, соціальних або професійних потреб, зокрема потреб ринку праці. Мікрокваліфікації розглядаються як індивідуальне досягнення особи, яке може використовуватися у різних контекстах, характеризується переносимістю та потенціалом накопичення.

У практичному вимірі мікрокваліфікації являють собою невеликі за обсягом, спеціалізовані освітні програми, що забезпечують швидке набуття визначених компетентностей. Вони можуть реалізовуватися у формальній і неформальній освіті, базуються на результатах навчання та передбачають їх стандартизоване оцінювання і визнання.

Таким чином, на концептуальному рівні національні підходи до короткострокових освітніх програм відповідають ключовим характеристикам, закладеним у підході ЄС. Водночас окремі техніко-юридичні аспекти (зокрема термінологічне закріплення, деталізація механізмів накопичення та визнання) потребують подальшого дослідження з метою визначення механізмів реалізації та порядку застосування.

Отже, можна констатувати, що за змістом і принципами рівень узгодженості з європейським підходом є достатньо високим, а подальша робота спрямована на поглиблення гармонізації та удосконалення наявних інструментів забезпечення якості національної системи кваліфікацій відповідно до європейських орієнтирів.

«National Framework for Micro-Credentials Launching in Ukraine⁷» спрямовані на формування в Україні цілісного підходу до розроблення та впровадження мікрокваліфікацій як складової Національної системи кваліфікацій. Вони стали підґрунтям для практичної реалізації положень Рекомендації ЄС.

⁷ National Qualifications Agency (2024). National Framework for Micro-Credentials Launching in Ukraine. https://nqa.gov.ua/proekt-cred4tech/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR1pEsSaozfHc7FNK_rSrPgNEWceGXYWIVZobsO6ZjQx61A_Xmx7juHjrl4_aem_In_OUN4WLAwKOWkxk2bQwQ

Цей документ визначає основні терміни, принципи та ключові елементи впровадження мікрокваліфікацій в Україні. Окрему увагу приділено опису Національної системи кваліфікацій і визначенню місця мікрокваліфікацій у її структурі.

З огляду на те, що чинне нормативно-правове поле України наразі не містить предметних норм і регуляторних процедур у сфері мікрокваліфікацій, під час розроблення документа враховано положення та регуляторні підходи, закріплені в актах Європейського Союзу.

Рекомендації адресовані насамперед закладам освіти, які можуть використовувати їх для розроблення внутрішніх положень щодо організації короткострокового навчання, зокрема у форматі масових відкритих онлайн-курсів (МВОК), а також для врегулювання процедур оцінювання та визнання результатів такого навчання. Положення документа можуть бути корисними й для інших провайдерів короткострокового навчання.

Окремий розділ містить рекомендації щодо розвитку політико-правового середовища впровадження мікрокваліфікацій в Україні та їх інтеграції до Національної рамки кваліфікацій.

Заклади освіти можуть реалізовувати короткі освітні програми, що потенційно призводять до здобуття мікрокваліфікацій, у межах післядипломної освіти у формах, визначених Законом України «Про освіту», або в інших формах, не заборонених законодавством.

Діяльність провайдерів короткострокового навчання сприяє оперативній адаптації освітніх послуг до динамічних потреб ринку праці.

На основі розроблених Рекомендацій (національний фреймворк), заклади вищої освіти розробляють свої, інституційні процедури, які концептуально реалізуються в межах положень визначених Законом України «Про освіту» в частині закріпленого права закладів освіти на автономію, у тому числі у академічну. Академічна автономія включає в себе рівень самостійності університету у питаннях набору студентів, навчальних програм та забезпечення якості. Тому заклади вищої освіти можуть у межах автономії визнавати різні результати короткого навчання, а отримання мікрокваліфікацій на основі відеокурсів МВОК для професійного розвитку вчителів, як і підвищення кваліфікації, можуть бути унормовані внутрішніми документами закладів вищої освіти (наприклад, положенням).

Слід підкреслити, що цей Документ призначений насамперед для закладів вищої освіти, які вже скористалися цими Рекомендаціями для розроблення власних положень організації короткотермінового навчання, зокрема й у формі масових відкритих онлайн-курсів, та визнання результатів такого навчання.

У межах реалізації проєкту CRED4TEACH українські партнери — заклади вищої освіти: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Дрогобицький державний

педагогічний університет імені Івана Франка та Черкаський державний технологічний університет — розробили інституційні фреймворки на основі національного фреймворку. Зазначені фреймворки стали методологічною основою для розроблення мікрокваліфікацій на базі МВОК.

Розроблені Рекомендації щодо впровадження мікрокваліфікацій в Україні покликані сприяти розбудові в Україні цілісних підходів до розроблення та впровадження мікрокваліфікацій для закладів вищої освіти.

Оцінка практичної корисності Рекомендацій (національного фреймворку) для закладів вищої освіти та інших заінтересованих сторін базується на результатах їх практичного впровадження та підтверджується такими встановленими перевагами:

1) Уніфікація підходів до розроблення мікрокваліфікацій.

National Framework for Micro-Credentials Launching in Ukraine, розроблені на основі Рекомендації ЄС забезпечили єдині методологічні орієнтири для формування результатів навчання, обсягу та структури мікрокваліфікацій, що сприятиме їх порівнюваності та прозорості.

2) Інституційна спроможність закладів вищої освіти.

На основі національного фреймворку заклади вищої освіти розробили власні інституційні підходи (фреймворки), що дозволило систематизувати внутрішні процедури розроблення та впровадження мікрокваліфікацій.

3) Гнучкість освітніх траєкторій.

Запровадження мікрокваліфікацій розширило можливості формування індивідуальних освітніх траєкторій, поетапного набуття компетентностей та їх накопичення.

4) Підтримка навчання впродовж життя.

National Framework створили передумови для інтеграції короткострокових освітніх продуктів у систему безперервного професійного розвитку.

Таблиця 3.1. Порівняльна матриця: відповідність українського підходу рамкам ЄС щодо мікрокваліфікацій

Компонент ЄС	Інтерпретація українського проекту (Cred4Teach / Національна рамка)	Ступінь узгодженості	Відмінності
--------------	---	----------------------	-------------

Визначення мікрокваліфікацій	Мікрокваліфікації, що розуміються як завірені документи про результати навчання за результатами короткострокового навчання, на основі Рекомендації Ради ЄС	Помірна	Ще не закріплено в законодавстві
Підхід до результатів навчання	Акцент на результатах навчання, прозорих критеріях оцінювання та сертифікації	Висока	Відсутність нормативно-правового регулювання щодо впровадження стандартизованих національних процедур оцінювання та валідації.
Програми короткострокового навчання	Реалізується за допомогою коротких навчальних програм (у тому числі MOOC) у сфері неформальної та позашкільної освіти	Помірна	Відсутність стандартизованих процедур для всіх постачальників послуг
Значення для ринку праці	Акцент на навичках, що відповідають потребам ринку праці та професійним вимогам	Помірна	Необхідні систематичні механізми залучення зацікавлених сторін
Можливість передачі та перенесення	Визнано на концептуальному рівні; мікрокваліфікації вважаються придатними для використання в різних контекстах	Помірна	Обмежені практичні механізми міжінституційного визнання
Можливість накопичення	Визнано принципом у Національній концепції	Помірна-низька	Відсутність чітких механізмів накопичення та перенесення
Забезпечення якості	Впроваджено відповідно до інституційних процедур та у відповідності до інституційних механізмів забезпечення якості	Помірна	Відсутність спеціалізованої системи забезпечення якості, призначеної саме для мікрокваліфікацій
Визнання результатів навчання	У рамках інституційної автономії та чинного законодавства	Помірна	Не існує єдиної національної системи

			визнання мікрокваліфікацій
Інтеграція в Національну систему кваліфікацій	Концептуально пов'язано з Національною системою кваліфікацій	Помірна	Відсутність механізмів посилання
Правова та політична база	На основі підходів ЄС та відповідно до рекомендацій, викладених у документі	Помірна	Відсутність чітко визначених правил
Інституційна автономія	Вищі навчальні заклади розробляють внутрішні механізми та процедури	Висока	Вищі навчальні заклади мають повну автономію у процедурах визнання

4. Інституційні рамки (положення) щодо впровадження мікрокваліфікацій

У межах проєкту Cred4Teach було розроблено чотири інституційні рамки (положення) про micro-credentials в університетах-партнерах України[1] :

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/03/12_programa_mikrokvalfikaczij_14_03_2025.pdf

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
<https://compmath.uepa.karazin.ua/wp-content/uploads/2026/05/KKNU-Regulations-on-micro-credentials.pdf>

Черкаський державний технологічний університет <https://surl.li/qifyyy>

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
<https://international.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/Polozhennya-pro-MK-na-sayt.pdf>

Документи регламентують порядок розроблення, реалізації та присвоєння мікрокваліфікацій.

Метою розроблення інституційних рамок стало встановлення процедур внутрішнього регулювання здобуття мікрокваліфікацій, розширення переліку освітніх послуг університетів та створення умов для гнучкого реагування на зміни у вимогах до компетентностей на ринку праці. Рамки спрямовані на підтримку навчання впродовж життя та забезпечення можливостей професійного зростання через короткострокові освітні програми.

Завдання інституційних положень полягають у формуванні узгодженого визначення micro-credentials, встановленні єдиних принципів їх розроблення та реалізації, забезпеченні прозорості процедур і високих стандартів якості, а також у гармонізації підходів до надання мікрокваліфікацій у межах освітньої системи. Рамки також спрямовані на узгодження micro-credentials з актуальними освітніми потребами та професійними запитамі цільових груп.

Таблиця 4.1. Порівняльний огляд інституційних механізмів/рамок для мікрокваліфікацій

Параметр/Показник	ДДПУ	МДПУ	ЧДТУ	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Навчальне навантаження/ Обсяг кредитів (ЄКТС)	4-6 (ЄКТС)	4-6 (ЄКТС)	1-6 (ЄКТС)	4-6 (ЄКТС)
Орган, що затверджує	Вчена рада	Вчена рада	Вчена рада	Вчена рада
Термін дії акредитації	до 5 років	до 2 років	до 5 років	до 2 років
Цикл перегляду/ Цикл оцінювання	Моніторинг, зворотний зв'язок, повторна акредитація	Зворотний зв'язок та думки зацікавлених сторін /стейкхолдерів	Моніторинг, звітність, повторна акредитація	Моніторинг та постакредитаційний моніторинг
Модель управління	Робоча група (розробка) →Кафедра (перевірка) →Комісія з якості (оцінка) →Вчена рада (затвердження)) →Координатор програми (реалізація)	Робоча група (розробка) →Кафедра (перевірка) →Комісія з якості (оцінка) →Вчена рада (затвердження) →Координатор програми (реалізація)	Робоча група (розробка) →Кафедра (перевірка) →Комісія з якості (оцінка) → Вчена рада (затвердження)) → Координатор програми (реалізація)	Робоча група (розробка) →Кафедра (перевірка) →Комісія з якості (оцінка) →Вчена рада (затвердження) →Координатор програми (реалізація)
Забезпечення якості	Комісія з забезпечення якості, механізми зворотного зв'язку	Інституційні процедури забезпечення якості	Офіційні / Формальні критерії забезпечення якості, оцінювання, звітність	Група з забезпечення якості, механізми моніторингу

Механізм перевірки	Сертифікат + перевірка бази даних	Перевірка на основі бази даних	Реєстр з функцією пошуку (за назвою/ідентифікатором)	Інституційні процедури перевірки
Зберігання та безпека даних	Інституційні LMS та бази даних	Інституційні LMS та бази даних	Інституційні LMS та бази даних	Інституційні LMS та бази даних
Доступність	Цифровий доступ через LMS	Цифровий доступ через LMS	Цифровий доступ через LMS	Цифровий доступ через LMS

Модель управління та розподіл відповідальності

Інституційні рамки micro-credentials визначають чітку модель управління, яка охоплює етапи ініціювання, розроблення, експертизи, затвердження, реалізації та моніторингу програм. Ініціювання розроблення micro-credential зазвичай пов'язане з аналізом потреб ринку праці та освітніх запитів цільових груп. В університетах проводяться опитування роботодавців, педагогічних працівників і здобувачів освіти з метою визначення актуальних компетентностей. Розроблення програми здійснюється робочою групою, до складу якої входить не менше трьох осіб. До процесу можуть залучатися фахівці інших кафедр, галузеві експерти та представники роботодавців. Програма обговорюється на засіданні кафедри або міжкафедральному засіданні. За результатами обговорення кафедра рекомендує або не рекомендує програму до затвердження. Подальший етап передбачає експертизу в межах університетської системи забезпечення якості. Остаточне рішення про затвердження програми ухвалюється Вченою радою університету та вводиться в дію наказом ректора.

Після затвердження програма оприлюднюється на офіційному вебсайті університету. Адміністрування реалізації програми здійснює її керівник, який є членом робочої групи та призначається рішенням кафедри, який відповідає за організацію навчального процесу, координацію роботи викладачів, дотримання вимог програми та проведення підсумкової атестації. Механізми забезпечення якості включають регулярний збір зворотного зв'язку від

слухачів, викладачів та роботодавців, аналіз показників завершення програм і, за потреби, оновлення змісту.

Таблиця 4.2. Модель управління в університетах-партнерах

Етап	Відповідальні учасники (типова модель)	Інституційні варіації
Ініціювання	Центри післядипломної освіти / навчальні підрозділи / стейкхолдери	У деяких університетах ініціативу визначають спеціалізовані центри; в інших — кафедри або зовнішній попит
Розробка програми	Робоча група (≥3 науково-педагогічні працівники), з можливим залученням зовнішніх експертів	Рівень залучення стейкхолдерів може відрізнятись
Кафедральне рецензування	Кафедра / міжкафедральне засідання	Загальна практика для всіх закладів
Забезпечення якості	Органи забезпечення якості / комісії	Іноді формалізовано як акредитаційні групи з оцінюванням
Офіційне оформлення	Вчена рада	Уніфіковано для усіх закладів
Офіційне затвердження	Ректор (наказ/розпорядження)	Стандартний процедурний етап
Реалізація	Координатор програми (член робочої групи)	Посада представлена в усіх закладах, але ступінь формалізації варіюється

Адміністрування	Центри (післядипломної освіти, підрозділи цифрового навчання)	Може включати реєстрацію, видачу сертифікатів, технічну підтримку
Моніторинг якості	Підрозділи забезпечення якості, координатори програм, зворотний зв'язок від стейкхолдерів	Деякі вимагають щорічних звітів; інші покладаються на зворотній зв'язок
Сертифікація та ведення реєстру	Адміністративні підрозділи / центри, що ведуть бази даних	Центральна або розподілена відповідальність залежно від закладу вищої освіти

Управління життєвим циклом мікроквалфікацій

Життєвий цикл мікроквалфікацій розпочинається з визначення потреб. Перед розробленням програми здійснюється аналіз ринку праці, консультації зі стейкхолдерами та оцінювання внутрішнього потенціалу університету. У низці випадків цей процес має регулярний характер і супроводжується моніторингом запитів роботодавців, професійних спільнот і здобувачів освіти. Розроблення програми здійснюється робочою групою, яка визначає результати навчання, структуру змісту, обсяг у кредитах ЄКТС, методи навчання та оцінювання. Первинна акредитація здійснюється до початку реалізації програми та передбачає експертний аналіз її змісту, відповідності критеріям якості та інституційним стандартам. До складу акредитаційних груп входять представники структур із забезпечення якості. У низці університетів застосовується бальна система оцінювання та мінімальні порогові значення відповідності, що підвищує прозорість і об'єктивність процедури.

Остаточне рішення про акредитацію ухвалюється Вченою радою університету. Програми визнаються акредитованими на визначений строк — від двох до п'яти років залежно від інституційної моделі.

Під час реалізації програм передбачено механізми системного моніторингу якості. Проводяться опитування слухачів, викладачів і роботодавців, аналізуються показники набору, успішності та завершення навчання. В окремих університетах керівник програми щорічно подає звіт до комісії з моніторингу освітньої діяльності, який містить інформацію про кількісні показники, внесені зміни, результати опитувань та проблемні аспекти реалізації. Результати розгляду звітів можуть бути використані для оновлення змісту програми або винесені на обговорення методичних органів університету.

Інституційні рамки передбачають як планові, так і позапланові перегляди програм. Плановий перегляд пов'язаний із завершенням строку дії акредитації. Позаплановий перегляд або повторна акредитація можуть бути ініційовані у разі надходження обґрунтованих звернень, виявлення невідповідностей або суттєвих змін у професійних вимогах. У деяких університетах запроваджено механізм постакредитаційного моніторингу, який може здійснюватися не раніше ніж через рік після акредитації за ініціативою керівника програми, представників групи забезпечення якості або інших зацікавлених сторін.

У різних закладах вищої освіти цикл перегляду освітніх програм зазвичай пов'язаний із періодом акредитації, який, як правило, становить від двох до п'яти років і визначає строки планового оновлення програм. Окрім цього, протягом усього періоду реалізації програми діють механізми постійного моніторингу, зокрема збір зворотного зв'язку та аналіз результативності, що можуть слугувати підставою для проміжних змін.

Позапланові перегляди можуть ініціюватися під впливом різних чинників, таких як суттєві зміни потреб ринку праці, відгуки зацікавлених сторін, виявлені проблеми якості або подання офіційних апеляцій. Відповідальність за ініціювання та проведення перегляду, як правило, розподіляється між гарантами освітніх програм, підрозділами із забезпечення якості освіти та відповідними колегіальними органами.

Зміни до освітніх програм здійснюються відповідно до внутрішніх процедур погодження, які можуть передбачати обговорення на рівні кафедри та, за потреби, проходження повторної акредитації або затвердження Вченою радою, що забезпечує контрольований і прозорий процес оновлення змісту програми.

Політики визнання

Інституційні рамки micro-credentials інтегровані з механізмами внутрішнього визнання результатів навчання, передусім у сфері підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Документи про здобуття micro-credentials визнаються університетами як підтвердження проходження підвищення кваліфікації та враховуються в загальному обсязі заходів професійного розвитку відповідно до чинних внутрішніх положень про підвищення кваліфікації.

Інституційні рамки також передбачають визнання документів про проходження аналогічних програм в інших освітніх або наукових установах, зокрема за межами України (з урахуванням обмежень, визначених законодавством).

Щодо можливості зарахування micro-credentials в межах освітніх програм, у положеннях передбачено потенційну інтеграцію micro-credentials до існуючих освітніх компонентів, зокрема як вибіркового дисциплін або частин навчальних курсів. Таке зарахування

здійснюється відповідно до внутрішніх процедур університету та за умови відповідності результатів навчання програмним результатам відповідної освітньої програми.

Наразі визнання результатів навчання в межах освітніх програм залишається практикою, що перебуває на стадії становлення, і здійснюється індивідуально з урахуванням узгодженості з конкретною освітньою програмою та внутрішніх процедур закладу вищої освіти. Водночас критерії та процедури визнання визначаються не лише в межах самих систем короткострокових освітніх досягнень, а й регламентуються іншими інституційними документами, зокрема положеннями про організацію освітнього процесу, підвищення кваліфікації та визнання результатів попереднього навчання. Це забезпечує послідовність ухвалення рішень, їх узгодженість із механізмами забезпечення якості та інтеграцію таких результатів у загальну інституційну систему.

На практиці рішення про визнання ґрунтується на документально підтверджених даних, передусім сертифікатах, що містять інформацію про результати навчання, обсяг навчального навантаження (у кредитах ЄКТС або годинах) та установу, яка надала освітню послугу. Під час розгляду питань визнання заклади вищої освіти враховують відповідність результатів навчання змісту відповідної освітньої програми або професійної діяльності, підтверджений обсяг навчання, а також можливість перевірки достовірності поданих документів. Визнання може також обмежуватися внутрішніми нормативами, зокрема щодо максимально допустимого обсягу кредитів, які можуть бути зараховані в межах освітньої програми.

За потреби процедури визнання можуть бути пов'язані з механізмами визнання результатів попереднього навчання відповідно до загальних інституційних положень. У разі виникнення спірних ситуацій рішення про визнання можуть переглядатися в межах чинних процедур академічного оскарження, визначених нормативними документами закладу вищої освіти.

Ризики та вимоги до відповідності

Інституційні рамки micro-credentials зосереджені насамперед на процедурних і якісних аспектах розроблення та акредитації програм. Питання захисту персональних даних, зберігання інформації, інтелектуальної власності та доступності в більшості випадків не виділені в окремі розділи положень, однак реалізуються в межах загальної нормативної та технічної інфраструктури університетів.

Реалізація програм micro-credentials здійснюється з використанням університетських LMS-платформ (зокрема системи Moodle), доступ до яких надається на підставі реєстрації. Персональні дані слухачів збираються в обсязі, необхідному для зарахування, організації навчання та видачі сертифікатів. Реєстри виданих сертифікатів зберігаються в електронних базах університетів і використовуються для верифікації документів.

Персональні дані, що збираються, зазвичай включають повне ім'я, контактні дані, інформацію про зарахування, результати навчання та оцінювання, а також ідентифікаційні дані сертифікатів. Обробка даних здійснюється виключно з освітньою та адміністративною метою. Доступ до таких даних обмежується уповноваженими працівниками закладу вищої освіти, зокрема гарантами освітніх програм, адміністративним персоналом і підрозділами забезпечення якості.

Записи про сертифікати зберігаються в інституційних базах даних з метою подальшої верифікації, причому строки їх зберігання визначаються відповідно до політики документообігу закладу. За потреби дані можуть бути знеособлені для аналітичного використання, а їх видалення або знеособлення здійснюється згідно з внутрішніми процедурами. Інституційні інформаційні системи підтримуються службами інформаційних технологій і передбачають контрольований доступ та механізми резервного копіювання, що забезпечує цілісність даних і безперервність їх збереження.

Щодо інтелектуальної власності, контент програм micro-credentials створюється науково-педагогічними працівниками університетів із дотриманням вимог чинного законодавства у сфері авторського права. Використання матеріалів третіх сторін передбачає дотримання ліцензійних умов і коректне посилання на джерела. Права на створені навчальні матеріали регулюються загальними положеннями університетів щодо інтелектуальної власності.

Питання доступності реалізуються через технічні можливості LMS-платформ і підтримку дистанційних технологій навчання. Навчальні матеріали розміщуються в електронному форматі, що забезпечує можливість доступу з різних пристроїв. Технічна підтримка та супровід програм здійснюються відповідними підрозділами університетів, які відповідають за функціонування цифрової інфраструктури.

Спільні та відмінні риси інституційних рамок

Розроблені інституційні рамки базуються на спільному концептуальному підході до розуміння micro-credentials як формалізованого освітнього результату з визначеним обсягом у кредитах ЄКТС, чітко сформульованими результатами навчання, структурованим змістом та процедурою оцінювання. В усіх університетах програми розробляються робочими групами, проходять кафедральне обговорення та затверджуються Вченою радою. Передбачена обов'язкова первинна акредитація до початку реалізації та подальший моніторинг якості через зворотний зв'язок і аналіз результатів. Сертифікати визнаються як підтвердження підвищення кваліфікації, а програми публічно оприлюднюються.

Ці спільні елементи можуть розглядатися як такі, що становлять кращі практики, придатні до поширення, оскільки вони забезпечують стандартизацію, прозорість і належний

рівень забезпечення якості в різних закладах освіти. Зокрема, використання обсягу навчального навантаження, виміряного у кредитах ЄКТС, чітко визначених результатів навчання, формалізованих процедур затвердження, а також обов'язкової акредитації перед початком реалізації створює надійну основу, що сприяє довірі до короткострокових освітніх досягнень і полегшує їх визнання.

Відмінності стосуються переважно ступеня деталізації процедур і організаційних рішень. Університети визначають різний діапазон обсягу програм (від 1–6 або 4–6 кредитів ЄКТС), різний строк дії акредитації (2 або 5 років) та різний рівень формалізації критеріїв оцінювання. В окремих випадках запроваджено обов'язкове щорічне звітування керівника програми та постакредитаційний моніторинг, в інших — акцент зроблено на повторній акредитації та механізмах зворотного зв'язку.

Рекомендації щодо подальшого використання

Розроблені інституційні рамки можуть бути використані як приклад для інших закладів вищої освіти. Вони чітко описують послідовність дій — від ініціювання програми до її затвердження, реалізації, моніторингу та оформлення результатів. Завдяки цьому університети отримують зрозумілу процедуру запуску micro-credentials без додаткових неформальних погоджень і невизначеності. Наявність прописаних ролей і відповідальності спрощує процес розроблення нових курсів і сприяє збільшенню їх кількості.

Для керівників і розробників програм рамки є практичним інструментом організації роботи та дотримання внутрішніх стандартів якості. Для підрозділів із забезпечення якості вони створюють основу для регулярного моніторингу та аналізу результатів. Для адміністративного персоналу — це зрозуміла модель документування, ведення реєстрів і перевірки виданих документів.

Таким чином, інституційні рамки дозволяють перейти від поодиноких ініціатив до системної роботи з micro-credentials. Вони можуть бути використані іншими університетами як основа для розроблення власних положень і впровадження micro-credentials у практику безперервної освіти.

5. Розробка мікрокваліфікацій на основі МВОК

У цьому розділі схарактеризовано педагогічні підходи та базові принципи, які було реалізовано у процесі розробки мікрокваліфікацій на основі МВОКів.

5.1. Педагогічний підхід з використанням МВОК

В межах проєкту CRED4TEACH реалізовано підхід до розробки освітніх програм, зокрема з присвоєнням кваліфікацій, що ґрунтується на поєднанні МВОКів як пріоритетного джерела навчального контенту, засобу організації самостійної навчальної діяльності здобувачів та оцінювання їхніх навчальних результатів, та педагогічного супроводу.

Ми дотримувались особистісно орієнтованого підходу, тобто слухачі не були невідомими особами, які самостійно навчаються та автоматично оцінюються, зв'язок з ними підтримувався з використанням електронної пошти, вступних відеоконференцій, особистої презентації на онлайн-дошках, персоналізованої взаємодії під час оцінювання практичних завдань та надання підтримки у випадку ускладнень.

Реалізований підхід також ґрунтується на принципах *мультиmodalного подання інформації* (відео, звук, графіка, текст), *інтерактивності* (передбачено засоби для взаємодії учасників курсів з викладачами), *практико орієнтованості* (результатом курсів є формування практичних навичок, які є основою мікрокваліфікації, що може бути визнана на робочому місці або у процесі подальшого навчання), *відповідності сучасному стану освітньої науки та практики* (розроблено нові навчальні матеріали, які враховують сучасні тренди розвитку освіти), *прозорості та об'єктивності оцінювання* (реалізовано автоматизоване тестове оцінювання для перевірки теоретичних знань та оцінювання практичних завдань викладачами на основі визначених і зафіксованих критеріїв), *персоналізації* (слухачі самостійно формують свій освітній шлях).

“МВОК – це курси дистанційного навчання, які використовують Інтернет для передачі лекцій та завдань.” (Saltzman, с. 349)⁸. МВОКи зазвичай описуються такими чотирма характеристиками:

- *масовість* - теоретично необмежена кількість учасників курсу та висока масштабованість без географічних або часових обмежень;
- *відкритість* - відсутність обмежень доступу щодо оплати, кваліфікації та приналежності;
- *онлайн-навчання* - переважно або виключно онлайн надання освітнього контенту та взаємодія між учасниками та викладачами;

⁸ Saltzman, G.M. (2020). Economics of Massive Open Online Courses, Higher Education. In P.N. Teixeira & J.C. Shin (Eds.), *The International Encyclopedia of Higher Education Systems and Institutions* (pp. 349-352). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-94-017-8905-9>

- курс – це визначене середовище, в якому відбувається освітня діяльність, що має фіксовані дати початку та закінчення, заздалегідь визначений зміст, структуру та засоби оцінювання. (Koddebusch, Halsbenning, & Becker, 2025)⁹

Названі характеристики визначають відмінності МВОК-базованого підходу від традиційного онлайн-навчання (табл. 5.1). Разом із тим, запропонований підхід має певну специфіку, оскільки реалізується у межах проєкту CRED4TEACH.

Таблиця 5.1. МВОК-базований підхід / традиційне онлайн-навчання

Критерій	МВОК-базований підхід	Традиційне онлайн-навчання
Масштаб аудиторії	Необмежена кількість слухачів (в межах людських ресурсів провайдера курсу)	Обмежена група студентів
Вид навчального контенту	Відеозаписи лекцій, звукова та графічна інформація, навчальні тексти, завдання для виконання	Онлайн-заняття у форматі відеоконференцій, відеозаписи лекцій, звукова та графічна інформація, навчальні тексти, завдання для виконання
Доступ	Відкритий, без жорстких вимог до вступу	Зазвичай здобувач має бути зарахований до закладу освіти
Організатор	Заклади освіти, навчальні центри	Заклади освіти, навчальні центри
Структура курсу	Стандартизована, модульна	Адаптується під конкретну програму
Персоналізація	Мінімальна, масовий формат	Вища, можливий індивідуальний супровід
Зворотний зв'язок	Автоматизований, взаємооцінювання, фідбек викладача з визначеною частотою (в межах перевірки окремих завдань)	Викладач надає персональний фідбек
Контроль та оцінювання	Тести з автоматичною перевіркою, окремі завдання перевіряють та оцінюють викладачі	Тести, усні співбесіди, письмові контрольні, проєкти тощо.

⁹ Koddebusch, M., Halsbenning, S., & Becker, J. (2025). Design principles for MOOC platforms: a public sector perspective. *Transforming Government: People, Process and Policy*, 19(1), 1–21. <https://doi.org/10.1108/TG-05-2023-0065>

Комунікація	Форум, обговорення в межах платформи, підтримка адміністраторів курсу	Синхронні заняття, консультації
Сертифікація	Офіційний сертифікат провайдера курсу (можливо платний)	Слухач отримує офіційний документ про освіту (диплом) після завершення визначеного терміну навчання і накопичення повного обсягу кредитів ECTS, визначеного освітньою програмою
Гнучкість часу	Переважно асинхронний формат	Асинхронний або синхронний формат
Вартість	Часто безкоштовні або дешевші	Зазвичай платні (фінансуються за рахунок коштів державного бюджету або фізичних / юридичних осіб)
Рівень завершення	Низький відсоток завершення	Вищий через контроль і супровід
Акредитація	Внутрішня акредитація провайдером курсу. Можливість зовнішньої акредитації після повного унормування процедур	Офіційно акредитовані програми

Ми дотримуємося такої моделі мікрокваліфікацій на основі МВОК (див. рис. 5.1):

Етап I. Прийняття особою рішення щодо вивчення програми мікрокваліфікації.

Етап II. Вивчення обраної програми на платформі МВОК.

Етап III. Визнання мікрокваліфікації.

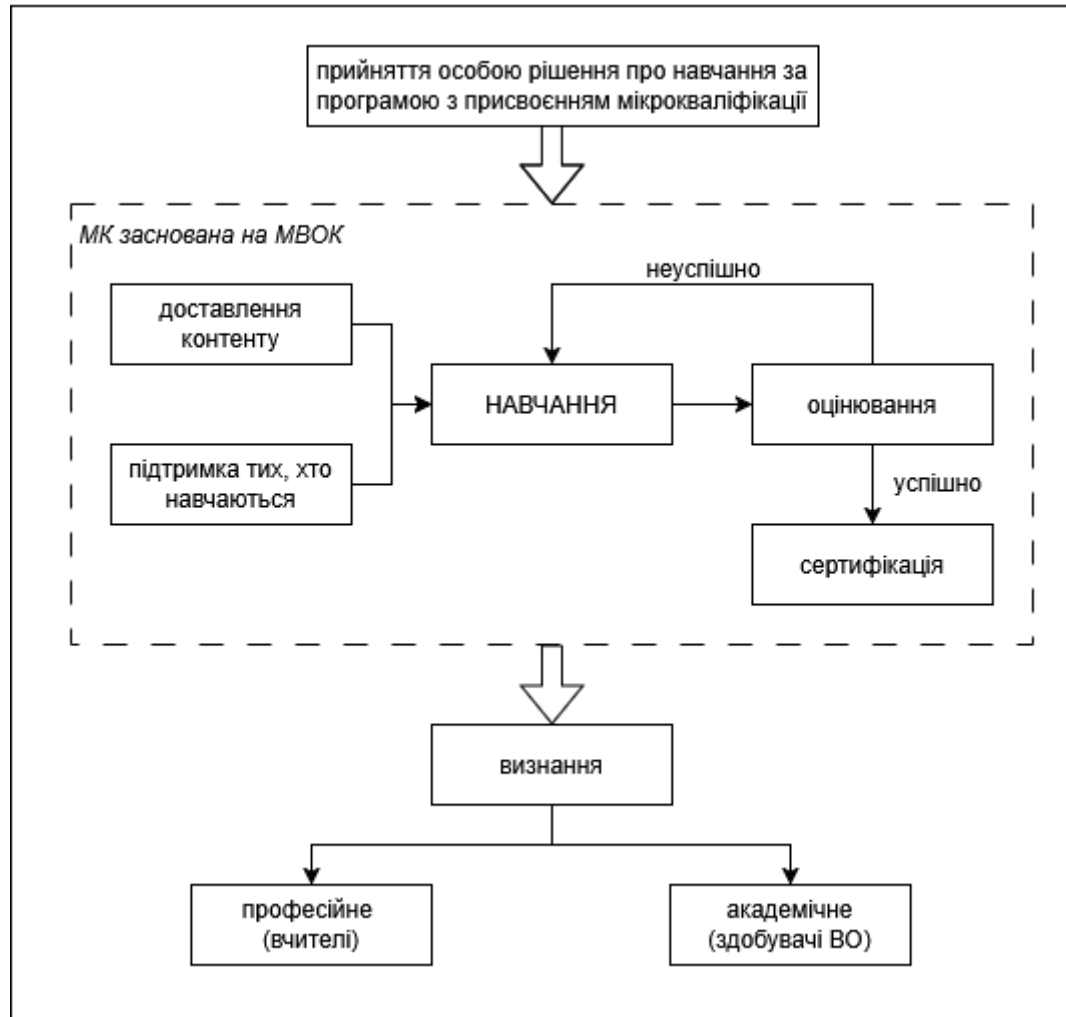

Рисунок 5.1. Модель мікрокваліфікації на основі МВОК

Основний етап – вивчення обраної програми з використанням платформи МВОК, доступ до якої забезпечує ЗВО. Цей етап складається з таких компонентів:

1) *Надання контенту*. Студентам надається освітній контент у цифровому форматі за допомогою інструментів LMS. Він включає навчальні відео, тексти та презентації, завдання для практичного впровадження, інструменти оцінювання.

2) *Підтримка студентів*. Вона спрямована на створення умов для успішного завершення навчання студентами. Вона включає такі види взаємодії з ними: надання консультацій з технічних питань; надання консультацій щодо раціональної організації навчання; роз'яснення окремих проблемних навчальних питань. Підтримка надається у вигляді довідкових документів, поширених запитань, спілкування електронною поштою, спілкування на форумі та в коментарях, а також запланованих онлайн-зустрічей.

3) *Оцінювання*. Воно вирішує два основні завдання: 1) виявлення наявних прогалин у знаннях та спрямування студентів на їх подолання (формувальне); 2) встановлення відповідності академічних досягнень студентів запланованим результатам навчання (підсумкове). Результати практичних завдань оцінює викладач. Тести оцінюються автоматично системою керування навчанням (LMS). Оцінювання здійснюється на основі чітко визначених критеріїв, опублікованих на сторінці курсу.

4) *Сертифікація*. У разі виконання всіх вимог та успішного завершення програми студент отримує сертифікат. Форма сертифіката визначається Положенням ЗВО про програму мікрокваліфікації. Сертифікат є підтверджувальним документом, що використовується на наступному етапі визнання результатів навчання.

Визнання результатів навчання, отриманих за програмою мікрокваліфікації, здійснюється у двох формах: 1) професійне визнання роботодавцем; 2) академічне визнання закладом вищої освіти.

МВОК дозволяють особистості отримати повноцінний навчальний досвід у гнучкий спосіб, завдяки використанню Інтернету, що є надзвичайно актуальним для громадян України в умовах російської агресії. МВОКи переважно розробляються як комплекс відеолекцій, текстових матеріалів, індивідуальних завдань, засобів для взаємодії з іншими учасниками курсу, засобів формативного та підсумкового оцінювання. Навчання відбувається переважно самостійно з використанням взаємооцінювання та автоматизованого оцінювання, іноді реалізується кероване навчання з супроводом викладача або асистента. Завдяки гнучкості, інклюзивності та ефективності, МВОКи широко використовуються в освітньому процесі різних країн, зокрема для професійної підготовки та підвищення кваліфікації вчителів. Разом із тим, щоб мінімізувати наявні обмеження, як-от самотність, високий рівень відсіву, відсутність співпраці тощо, часто надається перевага інтеграції МВОКів у формальну або неформальну освіту.

Навчання на основі МВОК – це стратегія організації освітнього процесу, за якою учасникам пропонується опанувати один або кілька МВОКів у поєднанні зі взаємодією з викладачем. Оскільки одним із завдань проєкту CRED4TEACH є формування у викладачів здатностей розробляти та впроваджувати мікрокваліфікації на основі МВОКів, використання тієї ж стратегії професійного розвитку вчителів є доцільним рішенням.

Використання МВОК-базованого підходу забезпечує такі переваги:

- для ЗВО: розширення аудиторії студентів без збільшення інфраструктури, що особливо важливо для переміщених ЗВО; підвищення міжнародної видимості; цифровізація освітніх процесів; використання МВОК як елементу змішаного навчання; аналітика навчальних даних; оптимізація витрат на масштабування курсів;

- для громадян: доступ до якісних навчальних курсів; гнучкий графік навчання; нижча вартість порівняно з традиційною освітою; можливість швидкого оновлення компетентностей; індивідуальна траєкторія навчання; отримання сертифікатів, що визнаються роботодавцями; розвиток навичок самоорганізації;
- для роботодавців: доступ до ширшого кола кандидатів з підтвердженими компетентностями; можливість розвитку корпоративного навчання; швидке підвищення кваліфікації персоналу; зниження витрат на навчання; орієнтація на актуальні ринкові навички; прозорість змісту навчання та результатів оцінювання.

Разом із тим, пілотування розроблених МВОК-базованих мікрокваліфікацій дозволило сформулювати такі педагогічні виклики, що загалом узгоджуються з даними наукових досліджень:

- Розробка та впровадження МВОКів потребує переходу від лекційно-семінарської моделі до модульної, результат-орієнтованої з чітко визначеними результатами навчання, сценаріями активностей і прозорими критеріями оцінювання. Необхідно забезпечити методичну цілісність курсу в умовах асинхронного формату.
- Викладач виступає не лише автором змісту, а й дизайнером освітнього досвіду, фасилітатором онлайн-взаємодії, модератором форумів та аналітиком навчальних даних, який проте доволі сильно відокремлений від власне освітнього процесу. Це вимагає розвитку цифрової та методичної компетентності.
- Забезпечення якості контенту та поєднання академічного змісту з доступністю подання матеріалу, адаптувати складні теоретичні положення до формату коротких відеолекцій і інтерактивних завдань без втрати сенсів.
- Організація ефективної взаємодії в масовому середовищі. Масштаб аудиторії обмежує можливості індивідуального супроводу, що потребує використання механізмів автоматизованого оцінювання, взаємооцінювання та систем підтримки студентів.
- Проблеми мотивації та залучення слухачів. Необхідно розробити педагогічні механізми утримання уваги, формування навчальної дисципліни та досягнення високого рівня завершення курсів.
- Забезпечення академічної доброчесності в онлайн-середовищі з використанням засобів ідентифікації особи, контролю самостійності виконання завдань.
- Доцільне використання аналітики навчальних даних, які потребують педагогічної інтерпретації для вдосконалення змісту, методики та структури курсу.

МВОК як структурні елементи мікрокваліфікацій

Розроблення МВОКів здійснювали автономні команди університетів-партнерів. У зв'язку з цим, залежно від кількості залучених працівників та особливостей функціонування

університету (в очному, змішаному або повністю дистанційному форматі), використовувалися різні моделі внутрішньої організації роботи. Водночас усі команди дотримувалися таких основних етапів:

1. Визначення результатів навчання.
2. Вибір технологічної платформи та педагогічного підходу.
3. Проектування структури курсу та складання навчальної програми.
4. Розробка контенту та його мультимедійна реалізація.
5. Вибір стратегії оцінювання та залучення слухачів.
6. Тестування та забезпечення якості.
7. Запуск та апробація.

У процесі розробки МВОКів команди дотримувались принципів проектування, визначених у (Koddebusch, Halsbenning, & Becker, 2025)¹⁰ та (Drake, O'Hara, & Seeman, 2015)¹¹:

1. *Принцип легкого доступу та простого використання*: курси створено на платформі Moodle, що забезпечує легкі і зрозумілі засоби доступу до контенту.
2. *Принцип професійного обміну досвідом*: курси містять інструменти для обміну інформацією та комунікації між користувачами в межах взаємодії «один з одним», «один з багатьма» та «багато з багатьма».
3. *Принцип захищеного простору*: слухачі мають можливість приватно працювати над контентом, коли активний користувач є єдиним одержувачем системних даних та зворотного зв'язку, що забезпечує учасникам можливість оцінити свої набуті знання та навички.
4. *Принцип зосередженості на предметній області*: весь контент МВОКів зорієнтований на професійні потреби вчителів та відповідає обраним тематикам мікрокваліфікацій.
5. *Змістовий принцип*: контент МВОКів охоплює саме ту інформацію, яка необхідна для професійного розвитку вчителів, у достатньому, але не надмірному обсязі.
6. *Залученість*: для зниження ризиків високого відсіву слухачів використано засоби когнітивного залучення (подання навчального матеріалу у формі коротких лекцій та інтерактивних завдань) і соціальної залученості (засоби для комунікації між слухачами, отримання зворотного зв'язку та проведення запланованих відеозустрічей).

¹⁰ Koddebusch, M., Halsbenning, S., & Becker, J. (2025). Design principles for MOOC platforms: a public sector perspective. *Transforming Government: People, Process and Policy*, 19(1), 1–21. <https://doi.org/10.1108/TG-05-2023-0065>

¹¹ Drake, J. R., O'Hara, M., & Seeman, E. (2015). Five principles for MOOC design: With a case study. *Journal of Information Technology Education: Innovations in Practice*, 14, 125-143. Retrieved from <http://www.jite.org/documents/Vol14/JITEv14IIPp125-143Drake0888.pdf>

7. *Вимірюваність*: на курсах наявні засоби для відстеження слухачами власного прогресу, викладач може переглядати прогрес слухачів, велика кількість отриманих даних про роботу слухачів уможлиблює і робить корисним статистичний аналіз.
8. *Доступність*: використання різних способів подання інформації спрощує її сприйняття різними групами слухачів; встановлення обмежень щодо участі у курсах лише вчителів та викладачів забезпечує більш-менш однаковий рівень попередньої підготовки здобувачів.
9. *Масштабованість*: розроблені МВОКи мають потенціал як з погляду змістового розширення, оскільки викладачі мають можливість редагувати навчальний контент, так і збільшення чисельності слухачів.

Ми використовуємо модель інституційних МВОК з обмеженим доступом. Тобто, доступ до платформи МВОК надається студенту адміністратором ЗВО після реєстрації.

Кількість МВОКів у межах мікрокваліфікацій коливається від одного до шести, а обсяг мікрокваліфікацій у кредитах ЄКТС — від чотирьох до шести.

Така відмінність зумовлена такими чинниками: 1) академічною свободою та автономією університетів у визначенні обсягу, змісту та структури освітніх програм; 2) вимогами до підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, яке має становити відповідно 150 і 180 годин упродовж п'яти років.

Усі МВОКи, включені до однієї мікрокваліфікації, інтегруються таким чином, щоб утворювати цілісну та логічно узгоджену навчальну одиницю. Можливий і інший підхід до визначення змісту та обсягу мікрокваліфікації в кредитах ЄКТС, який передбачає надання здобувачам більшої самостійності у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії: із загального переліку МВОКів один є обов'язковим для всіх здобувачів, а решта — вибірковими.

Водночас МВОКи є завершеними курсами з визначеними формами контролю, тому за рішенням університету вони можуть використовуватися як самостійні освітні одиниці з видачею відповідних сертифікатів; у такому разі, як правило, підсумкове оцінювання мікрокваліфікації не проводиться.

Особливості оцінювання

Формати оцінювання

Оцінювання в межах МВОКів реалізується за допомогою різних механізмів, проте можна виокремити спільні аспекти, рекомендовані до застосування:

- застосовуються формувальне та підсумкове оцінювання, що сприяє залученню слухачів до навчання та забезпечує прозорість оцінювання
- формувальне оцінювання здійснюється у формі тестів та/або коротких завдань із можливістю взаємооцінювання; його результати переважно не враховуються в підсумковому рейтингу курсу; кількість форм контролю є довільною, однак у межах кожної теми має бути передбачено щонайменше один елемент формуального оцінювання;
- підсумкове оцінювання здійснюється після завершення вивчення теми та всього курсу у форматі тестування з автоматизованою перевіркою, а також виконання практичних завдань (кейсів), що перевіряються викладачем;
- для проходження підсумкового оцінювання здобувачам надається кілька спроб (не менше двох) у межах установленого періоду.

Порогові значення

Рівні досягнення результатів навчання та критерії оцінювання в межах мікрокваліфікацій можуть різнитися, що забезпечує різноманітність курсів і академічну свободу їхніх розробників. Водночас спільними параметрами є такі

- максимальна кількість балів, яку може отримати слухач наприкінці навчання, становить 100;
- мінімальний пороговий бал для присвоєння мікрокваліфікації - 60;
- визначено перелік завдань, обов'язкових для виконання.

Заходи із забезпечення академічної доброчесності

Для забезпечення академічної доброчесності впроваджено заходи, що підтримують надійність, прозорість та довіру до процесу оцінювання:

- індивідуальні облікові записи користувачів та контрольований доступ до платформи;
- онлайн-оцінювання з обмеженням у часі;
- рандомізовані набори питань у тестах;
- моніторинг викладачами поданих завдань.

Правила повторного складання

5.2. Основні принципи проектування мікрокваліфікацій

Вимоги до вступу та рівень попередніх знань

Основні цільові групи: педагогічні працівники закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти, працівники інклюзивно-ресурсних центрів.

Інші цільові групи: здобувачі закладів вищої освіти, які спеціалізуються на STEAM-освіті, інформаційних технологіях і комп'ютерних науках, аспіранти, тренери центрів безперервної освіти, методисти навчально-методичних центрів середньої, професійної та професійно-технічної освіти, а також усі особи, зацікавлені у підвищенні кваліфікації або набутті нових навичок.

Основною вимогою є здійснення професійної діяльності як вчителя або викладача. Відповідно передбачається, що слухачі мають базові знання з основ психології та педагогіки, а також володіють цифровими навичками на рівні, достатньому для ефективного навчання та здобуття мікрокваліфікації. Попереднє тестування не передбачено.

Вимоги до отримання сертифіката

Терміни навчання визначені проектом і становлять 8-9 місяців залежно від умов провайдера курсу (з червня 2025 р. по січень-лютий 2026 р.).

Вимоги щодо присвоєння мікрокваліфікацій та критерії оцінювання сформульовано у відповідних силабусах освітніх програм та опубліковано на сторінках МВОКів.

Тут наведемо короткі відомості:

1. *МК Креативні методи навчання в STEAM-освіті (Creative Teaching Methods in STEAM-education)*: Для успішного завершення МВОКу потрібно набрати щонайменше 60 балів. Для успішного завершення програми та присвоєння мікрокваліфікації необхідно пройти всі три МВОКи. При виконанні тестів кількість спроб необмежена, за неправильні відповіді штрафні бали не нараховуються, за багаторазові спроби штрафні бали не нараховуються. Кількість спроб виконання кейсового завдання також є необмеженою. За багаторазові спроби штрафи не застосовуються.
2. *МК Вчитель в інклюзивно-освітньому середовищі (Teacher in Inclusive Education Environment)*: Формувальне оцінювання є обов'язковим та має бути успішно пройдено для отримання доступу до підсумкового оцінювання. Для присвоєння мікрокваліфікації необхідно отримати понад 61% у підсумковому оцінюванні. Учасники, які виконали всі вимоги щодо завершення, отримують сертифікат. Учасникам, які не

досягли мінімального порогового рівня під час підсумкового оцінювання, надається одна додаткова можливість перескладання в межах заздалегідь визначеного періоду.

3. *МК Ефективне online навчання (Effective online teaching)*: Щоб завершити програму та отримати сертифікат про присвоєння мікрокваліфікації, необхідно успішно пройти чотири курси (120 годин, 4 ECTS) з шести. Перший МВОК, «Розробка комплексу цифрових освітніх ресурсів», є обов'язковим. Інші три МВОКи можна обрати за бажанням. МВОКи включають навчальні відеолекції, текстові та презентаційні матеріали, поточні і підсумкові тести і завдання. Після успішного опанування МВОКів слухачам пропонується підсумковий атестаційний тест. У разі опанування МВОКів і підсумкового тесту не менш як на 60 балів кожен, слухачі отримують свідоцтво про мікрокваліфікацію.
4. *МК Технологічно вдосконалене навчання в класі (Technology-enhanced learning in the classroom)*: Для успішного завершення МВОКу учасник повинен набрати щонайменше 60 балів зі 100. Підсумкове оцінювання результатів вивчення МВОКу складається з двох частин: двох практичних підсумкових завдань — по 20 балів кожне (разом 40 балів) і двох підсумкових тестів — по 30 запитань / 30 балів кожен (разом 60 балів). Для успішного завершення програми та присвоєнням мікрокваліфікації необхідно пройти всі три МВОКи. При виконанні тестів кількість спроб необмежена, за неправильні відповіді штрафні бали не нараховуються, за багаторазові спроби штрафні бали не нараховуються.
5. *МК Як створювати та впроваджувати масові відкриті онлайн курси (How to create and implement MOOCs)*: Оцінювання проводиться за допомогою тестів та завдань зі створення власних цифрових освітніх продуктів після кожної теми. Наприкінці кожного МВОКу проводиться підсумковий тест. Тест розроблений так, щоб забезпечити обмежену кількість спроб та певний час для їх виконання. Щоб успішно скласти кожен тест та завдання, студенти повинні набрати щонайменше 60% правильних відповідей. Вивчення програми загалом також завершується фінальним тестом, за яким слухачі повинні набрати щонайменше 60% правильних відповідей. Для успішного завершення програми та присвоєння мікрокваліфікації необхідно пройти всі чотири МВОКи та фінальне тестування.

Накопичення результатів

Накопичення результатів безперервного професійного розвитку. Сертифікати мікрокваліфікацій визнаються українськими закладами загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти та вищої освіти як підтвердження безперервного професійного розвитку. Вони можуть зараховуватися до обліку

професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до інституційних нормативів і процедур забезпечення якості, зокрема під час атестації педагогічних працівників, визначення щорічних показників ефективності й рейтингування, а також обліку навчального навантаження.

Визнання попереднього навчання або попередніх досягнень. Заклади вищої освіти України визнають результати навчання, здобуті через мікрокваліфікації, відповідно до своїх інституційних рамок. Мікрокваліфікації можуть визнаватися як вибіркові освітні компоненти або як частини відповідних навчальних модулів. Якщо заклад освіти ухвалює рішення використовувати мікрокваліфікацію в межах формальної освітньої програми, визнання для перезарахування кредитів, звільнення від окремих освітніх компонентів або включення до індивідуальної освітньої траєкторії має регулюватися академічними нормативами закладу та рішеннями на рівні освітньої програми щодо результатів навчання, навчального навантаження, рівня та еквівалентності оцінювання.

Сертифікати мають реєстраційні номери, які зберігаються в базах даних відповідних закладів, що надають мікрокваліфікації. Їх видають слухачам, які успішно завершили навчання, в електронній формі, а за потреби вони можуть бути роздруковані. Відповідальним особам закладів освіти, які здійснюють визнання мікрокваліфікацій, надається доступ до відповідних реєстрів для перевірки даних.

Загальну інформацію про розроблені мікрокваліфікації на основі МВОК наведено в Додатку 5.

6. Пілотне впровадження та забезпечення якості

Пілотне впровадження мікрокваліфікацій в Україні відбувалося з 1 червня 2005 року по 31 січня (національної МС по 15 лютого) 2026 року. Узагальнені дані про навчання на україномовних мікрокваліфікаціях наведено в таблиці.

Таблиця 6.1. Узагальнені дані про пілотне навчання

№	Назва МС	Зареєструвалося	Опанували	Доля успішності	Проблеми	Висновки
1	Ефективне on-line навчання	95	42	0,44	Потрібно більше часу на рекламу	Використання окремої платформи для навчання значно спрощує простоту адміністрування
2	Креативні методи навчання в STEM освіті	195	23	0,24	Завдання з перевіркою викладачем потребують постійною участі тьютора	Потрібно уникати завдань з перевіркою викладачем
3	Технологічне вдосконалення навчання в класі	60	24	0,4	Багато запитань про умови і технологію навчання	Створити коротке довідкове відео

4	Вчитель в інклюзивно-освітньому середовищі	49	27	0,55	Недостатня кількість зареєстрованих учасників	Посилити інформаційну кампанію та використовувати більш різноманітні канали комунікації для охоплення цільової аудиторії
5	Як створювати та впроваджувати масові відкриті онлайн курси	183	29	0,16	Учасники надсилали електронні листи контактній особі з приводу технічних питань, таких як втрата паролів, прохання про продовження терміну через перебої з електропостачанням, а також із запитаннями щодо отримання сертифіката про проходження курсу	Інтегрувати запитання-відповіді до МООС
	Загалом	482	145	0,3		

Пілотне впровадження мікрокваліфікацій

Інформування майбутніх слухачів і заохочення прийняти участь відбувалося як в очному форматі, так і через інформаційні ресурси партнерів-університетів. Зокрема, були проведені круглі столи для представників загальноосвітніх та професійних навчальних закладів, на яких було пояснено місце мікрокваліфікацій у загальній системі освітніх здобутків, а також відношення до системи підвищення кваліфікацій. Повідомлення про можливість навчання на мікрокваліфікаціях були розміщені на всіх сайтах партнерів, як загальноуніверситетського, так і факультетського рівнів. Були надіслані листи до центрів професійної освіти і шкіл із запрошенням прийняти участь у навчанні. В результаті кожен канал залучення слухачів надав певний вклад, не один із них не був домінантним за результатом.

Реєстрація слухачів на навчання в університетах-партнерах здійснювалася за допомогою Google форми. Далі слухачі за допомогою технічних фахівців вносилися в перелік користувачів LMS Moodle, і їм надсилалася через e-mail реєстраційна інформація. Важливо зазначити, що реєстрація слухачів не була одномоментним процесом, вона була продовжена аж до кінця 2025 року.

На початку навчання були проведені установчі зустрічі, на яких організатори пояснили слухачам формат навчання, умови успішного завершення, канали комунікації.

Кожна мікрокваліфікація складалася з декількох МВОК, що опановувалася слухачами в асинхронному форматі. Крім установчої зустрічі, жодних синхронних чи змішаних зустрічей не проводилося. Тобто за приклад були обрано навчання на МВОК курсах популярних платформ Coursera та Udemy.

Протягом навчання застосовувалися різні канали зворотнього зв'язку. З досвіду, найбільш популярним каналом виявилася електронна пошта. Завдяки тому, що реєстраційна інформація надсилалася саме через e-mail, слухачі зберігали контактну інформацію, і потім у разі необхідності використовували саме цей канал комунікації. Електронна пошта виявилася найбільш зручним засобом саме тому, що вона широко застосовувалася учасниками і за межами навчання. Не дивлячись на те, що для іншої комунікації в Україні месенджери зараз переважають, у проєкті месенджери виявилися на другому місці за популярністю, тому що номери телефонів слухачів не публікувалися і були обмежено доступними викладацькому складу. На третьому місці за частотою застосування були звичайні телефонні дзвінки, вони використовувалися у виключних випадках. На останньому місці за популярністю виявилася спілкування за допомогою системи коротких повідомлень Moodle. У разі blended learning цей канал найбільш часто вживаний, але у форматі МВОК викладачі курсів не заходили регулярно в систему, що призводило до затримок із відповіддю цим каналом комунікації. Форуми також не спрацювали. Слухачі курсів не застосовували цей формат комунікації.

Зворотній зв'язок був отриманий за допомогою опитування. Опитування мало на меті оцінити якість курсу мікрокваліфікації, та його вплив на розвиток компетентностей (специфічних знань, навичок, ставлень та цінностей), а також мотивацію до навчання протягом життя та працевлаштування. Досліджувалася актуальність та практичний вплив застосованих у курсах інноваційних форматів навчання.

Контент МВОК включав відео лекції, презентації, текстові матеріали, тести, практичні вправи. Основною проблемою виявилось застосування практичних завдань, які перевірялися викладачем. Враховуючи формат курсів - МВОК, слухачі очікували, що практичні завдання будуть перевірятися миттєво, як і тести. На практиці затримки у тиждень були, на жаль, нормою. Тому у майбутньому вважаємо за доцільне зменшити кількість завдань, що перевіряються викладачем, а можливі і взагалі від них відмовитися. Таке рішення, звичайно, приведе до зниження якості навчання, тому що тести суттєво звужують можливості контролю. Але це дасть можливість автономного навчання слухачів.

Таблиця 6.1. Узагальнені дані про навчання на МК Ефективне on-line навчання

Індикатор/ аспект	Заплато вано	Виконано	Підтвердження (джерела даних)	Зміни в наступних циклах
Кількість zareєстрованих	100	95	Google форма для реєстрації	Без змін
Кількість завершених	15	42	Видані свідоцтва	Без змін
Залучення	Регулярн а участь у виконан ні всіх завдань курсу, ознайом лення з усіма матеріал ами,	Збір статистичних даних про дії користувачів у системі управління навчанням (LMS)	Статистика LMS за завданнями та за учасниками, статистика виконання завдань, кількість переглядів	Без змін

	виконання тестів і завдань			
Запити про підтримку	по email	по emails, через месенджери	Учасники надсилали електронні листи контактній особі з приводу технічних питань, таких як втрата паролів, прохання про продовження терміну через перебої з електропостачанням, а також запити щодо отримання сертифіката про проходження курсу	Додати розділ «Часті запитання» до МВОК
Рівень задоволення	опитування щодо задоволеності	опитування було організовано централізовано, інтерв'ю	Структура курсу та його зрозумілість отримали найвищу оцінку (4,47/5), 99,5 % учасників відзначили підвищення рівня компетентності	Без змін
Результати оцінювання	Очікуємо, що всі користувачі будуть активно виконувати тести та завдання	Результати тестів кращі, ніж результати практичних завдань. Коли доводилося виконувати практичні завдання, наприклад, монтаж відео, кількість студентів, які	Статистика успішного виконання всіх видів завдань	Без змін

		успішно впоралися з ними, зменшилася.		
Доступність та рівність	Доступ до матеріалі в за допомог ою пароля та гнучкий графік навчанн я	Істотні перешкоди, пов'язані зі стабільністю інтернет- з'єднання та перебоями в електропостач анні; психологічний стрес, спричинений ситуацією в країні, вплинув на темпи навчання	самооцінка, скарги, дані про перешкоди у доступі	Забезпечення доступ до навчальних матеріалів через мобільний додаток. Це спростить доступ до них в умовах військової нестабільності

Таблиця 6.2. Узагальнені дані про навчання на МК Креативні методи навчання в STEAM-освіті

Індикатор/ аспект	Запланов ано	Виконано	Підтвердження (джерела даних)	Зміни в наступних циклах
Кількість zareєстрованих	100	195	Реєстраційні списки в Google-таблицях	Зміни не плануються
Кількість завершених	15	23	Статистика системи підтримки дистанційного навчання, здані індивідуальні завдання, видані сертифікати	Розглянути можливість розсилки електронних листів неактивним учасникам,

				особливо тим, хто навіть не розпочав навчання, особисто, щоб дізнатися про їхній намір продовжити курс.
Залучення	Регулярна участь у всіх завданнях курсу, усі матеріали переглянуті, виконані тести та завдання	Регулярні входи в систему, всі переглянуті матеріали (кількість переглядів для багатьох завдань перевищує кількість глядачів утричі), завдання виконані та надані відгуки	Статистика системи підтримки дистанційного навчання за завданнями та за учасниками, статистика виконання завдань, кількість переглядів, активність на форумі)	Зміни не плануються
Запити про підтримку	електронною поштою	електронною поштою контактній особі	(електронні листи/чати, типи запитів) – учасники надсилали електронні листи контактній особі з технічних питань, таких як непрацюючий код для доступу до тестів, втрачені паролі, запити	Інтегрувати розділ поширених запитань у масові відкриті онлайн-курси (МВОК)

			щодо продовження терміну через відключення електроенергії, запити щодо отримання сертифіката про завершення.	
Рівень задоволення	опитування щодо задоволеності	анонімні опитування, які були інтегровані в МВОК та були обов'язковим завданням для проходження навчання	Результати опитувань, доступні в Moodle, демонструють високий рівень задоволення змістом та організацією МК. Обсяг питань опитування був релевантним для розуміння того, які практики були успішними та їх слід підтримувати, а які з них слід покращити, виключити або замінити.	Зміни не плануються
Результати оцінювання	Більшість учасників успішно виконують тести та практичні завдання	Більшість учнів отримали прохідні бали; деякі труднощі з практичними завданнями (вони виявилися більш трудомісткими)	Статистика системи підтримки дистанційного навчання: бали за завдання, бали а учасника	Менша кількість або складність практичних завдань

		ми, ніж очікувалося)		
Доступність та рівність	Відкритий доступ до матеріалів та гнучкий графік навчання	Організація МК як серії МВОК забезпечила гнучкість. Хмарний сервер Moodle забезпечував доступ до матеріалів навіть під час відключення електроенергії. Однак існували перешкоди, пов'язані зі стабільністю інтернету та відключення ми електроенергії з їхнього боку; психологічн	Скарги від учасників та прохання про продовження терміну виконання робіт	Розглянути можливість більш гнучких термінів, особливо для періодів, коли очікуються триваліші та частіші відключення електроенергії, повідомлення учасників про можливість продовження терміну заздалегідь, перш ніж вони почнуть скаржитися

		ий стрес, спричинени й ситуацією в країні, впливав на темпи навчання.		
--	--	---	--	--

Таблиця 6.3. Узагальнені дані про навчання на МК Технологічно вдосконалене навчання в класі

Індикатор/ аспект	Запано вано	Виконано	Підтвердження (джерела даних)	Зміни в наступних циклах
Кількість зареєстрованих	30	60	Реєстраційні списки Google Forms	Активізувати інформування через університетські канали, партнерські мережі та соціальні медіа; чітко окреслити зміст мікрокваліфікації та її переваги.
Кількість завершених	15	24	Статистика LMS, видані сертифікати	Розглянути можливість продовження періоду набору для залучення більшої

				кількості учасників.
Залучення	Активна участь у роботі в LMS та онлайн-заняттях	Помірна активність: регулярні входи в систему, перегляд матеріалів	Активність у LMS, кількість переглядів, відвідуваність занять	Сформувати уніфіковану структуру МВОК та об'єднати окремі її елементи.
Запити про підтримку	Звернення, пов'язані з технічними доступом і навігацією курсом	Кілька звернень, пов'язаних із доступом до платформи, дедлайнами та уточненням завдань	Електронні листи / чати, типи звернень	Створити розділ FAQ і короткий відеогід для LMS
Рівень задоволення	Високий рівень задоволеності змістом і організацією курсу	Загалом позитивні відгуки учасників	Опитування, інтерв'ю та фокус-групи	Надати додаткові матеріали
Результати оцінювання	Переважають більшість учасників успішно виконує	Більшість слухачів досягла прохідного результату, однак у частини з них виникали	Розподіл балів, показники успішності, типові помилки	Замінити практичні завдання на тести.

	тести та завдання .	труднощі під час виконання аналітичних завдань.		
Доступність та рівність	Забезпечити відкритий доступ до матеріалів і гнучкий графік навчання	Суттєвих скарг не зафіксовано; окремі учасники повідомляли про обмежений доступ до інтернету	Самооцінювання, скарги, дані про бар'єри доступу	Надати матеріали для завантаження

Таблиця 6.4. Узагальнені дані про навчання на МК Вчитель в інклюзивному освітньому середовищі

Індикатор/аспект	Заплановано	Виконано	Підтвердження (джерела даних)	Зміни в наступних циклах
Кількість зареєстрованих	50	49	(Списки реєстрації Google)	Активізувати інформаційну кампанію та використовувати різноманітні канали комунікації для охоплення цільової аудиторії.

Кількість завершених	15	27	(Статистика LMS, видані сертифікати)	Рівень виконання значно перевищив початковий цільовий показник, що доводить високу цінність практичної спрямованості модуля, де ситуаційні завдання ефективно допомагали учасникам візуалізувати реальні інклюзивні сценарії.
Залучення	Регулярна участь у всіх модулях	Коливання активності через часті відключення електроенергії та нестабільну безпекову ситуацію; виконання завдань часто займало більше часу, ніж	(Активність LMS, перегляди, відвідуваність сеансів)	Забезпечте гнучкіші терміни та впровадьте версії матеріалів з «низькою пропускнуою здатністю» для легшого доступу під час перебоїв.

		очікувалося.		
Запити про підтримку	Загальна технічна допомога	Численні запити щодо втрачених логінів/паролі в Moodle та запити щодо процесу створення/отримання остаточного сертифіката.	(електронні листи, типи запитів)	Розробіть простий посібник «Швидкий старт» з інструкціями щодо автоматичного відновлення пароля та візуальним посібником із завантаження сертифіката.
Рівень задоволення	Позитивний відгук про контент	Високе задоволення від ситуативних та практичних завдань; учасники вважали лекції та навчальні матеріали дуже актуальними та цікавими.	(опитування, інтерв'ю, фокус-групи)	Збільшити кількість ситуаційних тематичних досліджень та інтерактивних практичних вправ, оскільки вони були найціннішими компонентами.
Результати оцінювання	Стандартизований	Учасники виявили, що вікторини та	(відсоток успішної проходження, типові помилки)	Зберегти поточну структуру

	коефіцієнт проходження	підсумкові тести було легко скласти після вивчення матеріалів; сертифікати були вручені тим, хто досяг порогу 60%.		оцінювання та поріг успішного складання 60%, але додати більше формувальних питань для самоперевірки.
Доступність та рівність	Відкритий доступ до матеріалів та гнучкий графік навчання	Значні перешкоди, пов'язані зі стабільністю інтернету та відключенням і електроенергії; психологічний стрес, спричинений ситуацією в країні, вплинув на темпи навчання.	(самооцінка, скарги, дані про перешкоди доступу)	Надайте завантажені офлайн-версії лекцій та матеріалів для читання (PDF/аудіо) для навчання під час відключень електроенергії.

Реалізація Національної мікрокваліфікації

Національна мікрокваліфікація була реалізована спільно всіма українськими партнерами-університетами. На початку роботи був підписаний спільний меморандум, який нормував розподіл робіт, відповідальності, а також інтелектуальну власність на матеріали. Освітню програму за національною мікрокваліфікацією університети-партнери готували разом, а затверджувалася вона вченої радою Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, у ній прописані узгоджені вимоги до мікрокваліфікації. Національна мікрокваліфікація була розташована в системі Moodle університету. Процес реєстрації користувачів був організований технічним персоналом цього університету. Команда кожного університету-партнеру самостійно налаштовувала свій МВОК, забезпечувала перевірку завдань і консультацію слухачів. Свідоцтва за підсумками навчання генерував персонал ККНУ.

Такий розподіл робіт дозволив більш-менш рівномірно розподілити роботи з налаштування і підтримки національної мікрокваліфікації. Серед недоліків з'ясувалося, що стилі оформлення навчальних матеріалів різних МВОК виявилося зовсім різним. Його трохи уніфікували, але за браком часу виправити це до кінця так і не вдалося. Це буде завданням на час після тестового впровадження мікрокваліфікацій.

Таблиця 6.5. Узагальнені дані про навчання на МК Як створювати та впроваджувати масові відкриті онлайн курси

Індикатор/ аспект	Заплановано	Виконано	Підтвердження (джерела даних)	Зміни в наступних циклах
Кількість зареєстрованих	100	183	Google форма для реєстрації	Без змін
Кількість завершених	60	29	Видані свідоцтва	
Залучення	Регулярна участь у виконанні всіх завдань курсу, ознайом	Збір статистичних даних про дії користувачів у системі управління	Статистика LMS за завданнями та за учасниками, статистика виконання завдань, кількість переглядів	Без змін

	лення з усіма матеріалами, виконання тестів і завдань	навчанням (LMS)		
Запити про підтримку	електронною поштою	електронною поштою, через месенджери	Учасники надсилали електронні листи контактній особі з приводу технічних питань, таких як втрата паролів, прохання про продовження терміну через перебої з електропостачанням, а також запити щодо отримання сертифіката про проходження курсу	Додати розділ «Часті запитання» до МВОК
Рівень задоволення	опитування щодо задоволеності	опитування було організовано централізовано, інтерв'ю	Структура курсу та його зрозумілість отримали найвищу оцінку (4,47/5), 99,5 % учасників відзначили підвищення рівня компетентності	Без змін
Результати оцінювання	Очікуємо, що всі користувачі будуть активно виконувати тести та завдання	Результати тестів кращі, ніж результати практичних завдань. Коли доводилося виконувати практичні завдання,	Статистика успішного виконання всіх видів завдань	Без змін

		наприклад, монтаж відео, кількість студентів, які успішно впоралися з ними, зменшилася		
Доступність та рівність	Доступ до матеріалів за допомогою пароля та гнучкий графік навчання	Істотні перешкоди, пов'язані зі стабільністю інтернет-з'єднання та перебоями в електропостачанні; психологічний стрес, спричинений ситуацією в країні, вплинув на темпи навчання.	самооцінка, скарги, дані про перешкоди у доступі	Забезпечити доступ до навчальних матеріалів через мобільний додаток, що спростить доступ в нестабільних умовах, зокрема, в умовах військових дій.

Забезпечення якості та академічна доброчесність

Протягом процесу навчання проводився постійний моніторинг успіхів слухачів, і їх періодичне заохочення до продовження навчання. На підсумковий атестаційний тест допускалися лише ті слухачі, які успішно опанували всі складові мікрокваліфікації.

З метою дотримання принципів академічної доброчесності ми будемо використовувати тести з обмеженим часом, а також спеціальний захищений браузер, вбудований у систему Moodle, який не дозволяє копіювати текст запитань.

З метою заохочення етичної поведінки та запобігання шахрайству чи фальсифікації результатів ми запровадимо такі заходи:

- Випадковий порядок питань: у тестах Moodle використовуються перетасовані банки питань.
- Випадковий порядок варіантів відповідей: у тестах Moodle використовуються перетасовані варіанти відповідей.
- Тести з обмеженим часом: тести та іспити проводяться в обмежений проміжок часу, щоб унеможливити використання сторонньої допомоги.
- Обмеження кількості спроб.

Останній місяць найбільш напруженого навчання якраз припав на інтенсивні обстріли і відключення електропостачання для споживачів України. У деяких регіонах і містах енергозабезпечення працювало менше 2 годин протягом дня. Тому це було реальним ускладненням для всіх учасників пілотного впровадження мікрокваліфікацій: і викладачів і студентів. У такій ситуації студенти, які сами є викладачами у різних навчальних закладах, в першу чергу виконували свої робочі зобов'язання, а навчання на мікрокваліфікаціях відкладали. Тому кількість успішних завершень мікрокваліфікації вийшла дещо меншою, ніж очікувалося.

Оцінювання мікрокваліфікації пілотними учасниками та викладачами

Результати опитування слухачів мікрокваліфікацій виявили їх високу оцінку контенту і організації навчання.

Слухачами курсів були переважно жінки (90.7%) з значним досвідом викладацької роботи (65% більш 10 років). Це говорить про те, що слухачі доволі компетентні в організації освітньої діяльності, і могли професійно оцінювати навчання на мікрокваліфікаціях. Розподіл між шкільними вчителями і викладачами вищої та фахової передвищої освіти приблизно рівний.

Хоча оформлення курсів було різним, в цілому воно отримало 4.74 балів із 5. Можна припустити, що основний вклад у високу оцінку внесло застосування LMS Moodle, яка, по перше, гарно структурує контент, і по друге, добре відома для більшої половини слухачів.

99.5% відсотків тих, хто успішно завершив курси, відмічають, що в результаті їх компетенції підвищилися. В першу чергу це стосується знань, а також навичок цифрової компетентності.

Слухачі курсів твердо переконані, що така форма навчання краща за традиційне з точки зору гнучкості (4.58 з 5 балів) і залученості (4.55 з 5 балів). Це свідчить про перспективність цієї форми навчання. Тому слухачі із задоволенням будуть використовувати мікрокваліфікації для їх професійного росту у майбутньому. За п'ятибальною шкалою навчання за проектом Cred4teach отримало 4.66 загального задоволення, 4.64 з бажання порекомендувати колегам і 4.59 з бажання продовжувати навчання у такій формі.

7. Оформлення і видача свідоцтв

За підсумками навчання за Програмою та оцінювання досягнутих результатів його учасники отримують паперовий або цифровий документ. Видачу документів про здобуті МК здійснюють тільки за акредитованими Програмами.

Вимоги, які учасник програми повинен виконати для успішного завершення навчання, викладені в навчальних програмах відповідних навчальних модулів (МК). Як правило, вимоги включають виконання всіх робіт (завдань) МК (перегляд відеолекцій, вивчення додаткових матеріалів, самостійне читання та дослідження, виконання тестів та/або індивідуальних завдань тощо) та досягнення порогового балу (у переважній більшості випадків 60-80%).

Сертифікати, що видаються після завершення програм мікрокваліфікацій у чотирьох українських університетах-учасниках проєкту, можуть відрізнятися за дизайном, кольоровою гамою або форматом. Водночас усі сертифікати містять уніфікований набір обов'язкової інформації, що забезпечує їхню узгодженість, прозорість і визнання між установами.

Процедура видачі документа, що засвідчує досягнення учасника, є також уніфікованою та включає такі кроки.

Після того, як слухачі виконають усі необхідні вимоги та завершать навчання за програмою МК, керівник програми надсилає список їхніх ПІБ та кваліфікацій українською та англійською мовами до відділу, відповідального за видачу сертифікатів (наприклад, навчально-методичний відділ, відділ інформаційної діяльності та молодіжної політики тощо). Уповноважена особа відділу готує наказ про видачу сертифікатів. Сертифікати про отримання мікрокваліфікацій генеруються автоматично та містять усі необхідні реквізити для миттєвої перевірки, включаючи унікальні цифрові ідентифікатори та QR-коди. Після підписання наказу уповноважена особа відповідного відділу формує сертифікати, робить записи в журналі реєстрації та вносить інформацію про видані сертифікати до системи перевірки (наприклад, до Єдиної системи атестації (ЕАС)). Потім сертифікати пересилаються керівнику програми для повідомлення слухачів. Підписані сертифікати надсилаються студентам електронною поштою.

Документ про здобуту МК оформлюють у вигляді сертифіката (Додаток 3). Друкується на бланку формату А4 з обох сторін (українською мовою – з однієї сторони, англійською мовою – з іншої сторони). Тексти з обох сторін мають бути ідентичними. У разі будь-яких розбіжностей визначальним є текст, викладений українською мовою.

Для електронних версій електронний підпис чи електронна печатка не передбачені. Засобом перевірки сертифіката є посилання та/або QR-код на систему перевірки.

Документ про здобуту МК (з урахуванням Рекомендацій Європейського Союзу) має містити наступну обов'язкову інформацію:

- назву Університету;

- найменування документа;
- серію та реєстраційний номер документа;
- ім'я та прізвище особи, яка здобула МК;
- назву Програми;
- тривалість Програми в кредитах ЄКТС і академічних годинах;
- рівень МК згідно з НРК;
- форму навчання;
- мову(и) навчання;
- результати навчання (компетентності);
- дату видачі документа;
- посилання та/або QR-код з посиланням на офіційний вебсайт з інформацією про виданий документ;
- ім'я та прізвище ректора Університету, його підпис, засвідчений печаткою.

Інформація про видані сертифікати щодо успішного вивчення Програм вноситься в електронну базу даних, до якої надається доступ з метою перевірки валідності сертифіката. Пошук сертифікатів можливий за ім'ям та прізвищем або за номером сертифіката та доступний з відповідної сторінки вебсайту Університету. Паперові копії мають підпис ректора та мокру печатку. Засобом підтвердження електронних копій є посилання та/або QR-код, що веде на офіційний веб-сайт вищого навчального закладу, де зберігається та може бути перевірена інформація про виданий документ. Електронний підпис може бути застосований, якщо це вважається необхідним та технічно можливим.

У випадку вивчення слухачем частини Програми, якщо така можливість передбачена обраною Програмою, в сертифікаті зазначаються обсяг кредитів ЄКТС (годин) та компетентності, здобуті слухачем.

Документи про здобуті МК визнаються Університетом як підтвердження підвищення кваліфікації працівником і враховуються в обсяг заходів з підвищення кваліфікації. Також визнаються документи за результатами проходження Програм у освітніх чи наукових установах за межами України (крім держави-агресора та держав, щодо яких Україною застосовано секторальні санкції).

Отримані сертифікати дійсні протягом невизначеного терміну та не мають терміну дії. Слухач повинен пред'явити отримані сертифікати роботодавцю (або відповідному відділу) невдовзі після їх отримання. Дата, коли працівник має пройти черговий курс навчання, узгоджується роботодавцем або визначається чинними державними нормативними актами.

Анулювання, як процедура офіційного відкликання або анулювання сертифіката, виданого після успішного завершення мікрокваліфікації, не передбачено опублікованими

“Положеннями про мікрокваліфікації”, проте ця процедура може бути ініційована відповідно до інших нормативних актів та/або положень, що існують в університетах, наприклад, кодексів академічної доброчесності або положень про заходи перевірки на антиплагіат.

Зазвичай, таку процедуру можна розпочати, якщо з'являться достовірні докази того, що сертифікат було отримано з порушенням правил Програми або стандартів академічної доброчесності. Типовими підставами для анулювання можуть бути доведений плагіат або інші форми академічної неправомірної поведінки, фальсифікація особи або результатів оцінювання, невиконання обов'язкових вимог курсу або адміністративні помилки в процесі сертифікації. Анулювання також може бути розглянуто, якщо пізніше буде встановлено, що учасник порушив етичні вимоги або вимоги до участі, визначені постачальником навчання.

Процедура починається з виявлення та перевірки проблеми, після чого відповідальний академічний або адміністративний орган/комітет проводить офіційний розгляд. Власника сертифіката слід поінформувати про наявні занепокоєння та надати йому можливість надати роз'яснення або додаткові підтвердження. Після оцінки всієї відповідної інформації відповідальний орган приймає обґрунтоване рішення щодо анулювання. Якщо анулювання підтверджено, сертифікат оголошується недійсним, а учасника офіційно повідомляють, а рішення фіксують у реєстрах університету. Процедура має бути прозорою, справедливою та відповідати академічним правилам університету. Однак вимоги до організації проведення мікрокваліфікацій, викладені в Положеннях про мікрокваліфікації ВНЗ, запроваджують усі необхідні механізми та заходи для виключення будь-яких дій, які потенційно можуть призвести до необхідності анулювання в майбутньому.

Перевидання та виправлення, за необхідності, здійснюються відповідно до стандартних процедур, встановлених установами, що видають документи, що застосовуються до всіх видів документів, виданих установою.

Перевидання стосується процесу надання дублікату або заміни сертифіката, коли оригінальний сертифікат не доступний або був втрачений з технічних чи адміністративних причин. Випадки перевидачі можуть включати втрату доступу до платформи цифрових посвідчень, випадкове видалення сертифіката, технічні збої, що впливають на систему видачі, або запити на оновлену копію, що містить виправлені персональні дані. Процедура зазвичай починається з офіційного запиту, поданого власником сертифіката до установи, що видала сертифікат, разом із підтвердженням особи та відповідною підтверджуючою інформацією. Відповідальний адміністративний підрозділ (Навчально-методичний відділ, Відділ інформаційної діяльності та молодіжної політики) перевіряє оригінальний запис про завершення та підтверджує справжність запиту перед видачею заміни сертифіката. Перевиданий сертифікат зберігає той самий ідентифікатор сертифіката, отриманий з журналу реєстрації. Документ може бути позначений як «перевиданий» або «дублікат» у внутрішніх

реєстраційних записах. Новий ідентифікатор або версія сертифіката може бути згенерований лише тоді, коли потрібні суттєві виправлення (наприклад, виправлення персональних даних або адміністративних помилок). Усі випадки перевидачі повинні бути зафіксовані в реєстраційних записах установи, що видала сертифікат, для забезпечення відстеження та прозорості.

Виправлення до вже виданого сертифіката можуть знадобитися, якщо після видачі сертифіката виявлено помилки в персональних даних, інформації про курс, датах або інших адміністративних деталях. Виправлений сертифікат видається, а оригінальний запис залишається в архіві для довідки. Виправлений сертифікат зазвичай повинен отримати новий номер версії або помітку про редагування, щоб відрізнити його від оригінального документа. Крім того, реєстр сертифікатів повинен супроводжуватися записом в журналі аудиту, що документує характер виправлення, дату зміни та орган, який схвалив виправлення. По можливості, ідентифікатор оригінального сертифіката може зберігатися з додатковим індикатором версії для збереження можливості відстеження. Раніше виданий сертифікат повинен бути позначений як «замінений» або «недійсний» в інституційних записах, щоб запобігти паралельному використанню. Цей процес забезпечує прозорість, підзвітність та цілісність системи сертифікації.

Інтеграція з європейськими та/або національними платформами

Проєкт Європейського Союзу, спрямований на представлення професійних навичок, компетентностей та кваліфікацій у формі, зрозумілій у всіх країнах Європи.

Основна мета Europass — надати громадянам доступ до зручних та уніфікованих інструментів, що є зрозумілими у європейському просторі освіти й праці, з метою представлення своїх знань, навичок, освітніх досягнень і професійного досвіду.

01 липня 2024 року відбувся офіційний запуск Національного центру Europass в Україні, як важливий крок до спрощення прозорості кваліфікацій та доступу до нових перспектив у сфері освіти й працевлаштування. Наразі Центр функціонує на базі Національного агентства кваліфікацій.

Отже, в рамках реалізації завдань проєкту Cred4Teach, Агентство запропонувало доступний шлях, що сприяє переносимості мікрокваліфікацій, дозволяючи особам, що навчаються, передавати свої досягнення та отримувати визнання за їхніми зусиллями.

І це все через інтеграцію сертифікату в систему Europass.

Інтеграція сертифікатів у бібліотеку Europass

Платформа Europass надає можливість зберігати всі документи у бібліотеці Europass (Europass Library). Це особистий онлайн-архів користувача, у якому можна безпечно зберігати та впорядковувати:

- дипломи, сертифікати, свідоцтва про навчання;
- результати тестів і мовних сертифікатів;
- документи про участь у програмах мобільності;
- інші підтвердження навичок і кваліфікацій.

Усі файли можна завантажити у форматі PDF, зображення або отримати від уповноважених установ у вигляді цифрових сертифікатів

Користувач може:

- прикріплювати сертифікати до записів у своєму профілі;
 - ділитися документами з роботодавцями чи навчальними закладами за допомогою безпечних посилань.

Таким чином, інтеграція сертифікатів у Europass дозволяє створити єдиний електронний портфоліо кваліфікацій, що визнається на європейському рівні.

Додаток до диплома (Diploma Supplement) - один із інструментів системи Europass - це документ, що видається випускникам вищих навчальних закладів усіх форм власності і підпорядкування з метою надання інформації, необхідної для об'єктивної оцінки кваліфікації вищої освіти, здобутої особою, яка отримала диплом про вищу освіту.

Додаток містить інформацію про:

- статус навчального закладу
- характер, рівень і зміст навчання;
- результати, здобуті під час навчання;
- освітні компоненти,
- отримані оцінки,
- здобуту кількість кредитів ЄКТС,
- відомості про систему вищої освіти України.

Додаток не замінює диплом, але містить пояснення, які допомагають іноземним навчальним закладам або роботодавцям зрозуміти зміст кваліфікації.

Додаток до сертифікату:

У нашій системі поки що відсутній такий документ, але ситуація змінюється.

У Законі України «Про професійну освіту», передбачено, що невід'ємною частиною диплома спеціаліста є додаток до диплома, в якому зазначається інформація про присвоєння

професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, перелік програмних результатів навчання, освітніх компонентів та кількість кредитів ЄКТС в них.

У системі Europass доступний інструмент самооцінки (Digital Skills Assessment), який дозволяє оцінити рівень цифрової компетентності користувача. Тест побудований на основі Європейської рамки цифрових компетентностей та охоплює п'ять ключових сфер, включаючи обробку інформації, комунікацію, створення цифрового контенту, безпечну роботу в цифровому середовищі та кібербезпеку.

За результатами проходження тесту користувач отримує **сертифікат**, що відповідає європейським стандартам і підтверджує рівень набутих цифрових навичок.

Переваги використання Europass для зберігання та інтеграції сертифікатів

- Міжнародне визнання — документи, збережені в Europass, узгоджуються з європейськими стандартами, що спрощує їх визнання за кордоном.
- Безпечне зберігання — бібліотека Europass забезпечує надійний захист персональних даних відповідно до вимог "Загального регламенту про захист даних" ЄС (GDPR).
- Доступність і контроль — користувач самостійно вирішує, які документи зробити доступними іншим.
- Зручність обміну — цифрові документи можна легко передавати роботодавцям, установам або платформам пошуку роботи.

Висновок

Інтеграція сертифікату в систему Europass є важливим кроком для забезпечення міжнародного визнання кваліфікацій, спрощення працевлаштування за кордоном і підтримки мобільності фахівців. Платформа дозволяє зберігати, структурувати й підтверджувати освітні документи в цифровому форматі, забезпечуючи прозорість і достовірність даних.

Europass виступає ключовим інструментом для побудови особистого освітнього та професійного шляху у сучасному європейському просторі навчання і праці.

8 Визнання свідоцтв про мікрокваліфікації

Визнання мікрокваліфікацій відіграє важливу роль у забезпеченні безперервного професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників. Актуальність такого визнання для вчителів безпосередньо пов'язана з нормативними вимогами щодо підвищення кваліфікації. Відповідно до чинного законодавства України підвищення кваліфікації є обов'язковою умовою атестації педагогічних працівників і здійснюється у міжатестаційний період. Законодавством визначено мінімальний обсяг і періодичність такого підвищення кваліфікації. Зокрема, педагогічні працівники закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти повинні щороку проходити підвищення кваліфікації, накопичуючи протягом п'яти років не менше 150 годин навчання, що відповідає 5 кредитам ЄКТС. Для педагогів закладів дошкільної, позашкільної та професійної (професійно-технічної) освіти підвищення кваліфікації має здійснюватися не рідше одного разу на п'ять років із мінімальним обсягом 120 годин або 4 кредитів ЄКТС. Для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти мінімальний обсяг професійного розвитку зазвичай становить не менше 6 кредитів ЄКТС протягом п'яти років.

У межах цієї нормативної системи мікрокваліфікації створюють гнучкий механізм накопичення підтверджених результатів навчання. Вони дозволяють педагогам поступово формувати індивідуальні освітні траєкторії через проходження коротких спеціалізованих програм, спрямованих на розвиток конкретних професійних компетентностей, зокрема цифрових навичок, інноваційних педагогічних методик, інклюзивної освіти та інших актуальних напрямів. Таким чином, мікрокваліфікації сприяють не лише безперервному професійному розвитку, але й підтримують кар'єрне зростання педагогів і підвищують їхню професійну мобільність.

Важливою особливістю національного регулювання є гарантія вільного вибору педагогічними та науково-педагогічними працівниками суб'єктів підвищення кваліфікації. Законодавство України передбачає, що педагоги можуть самостійно обирати установи та організації, які здійснюють підвищення кваліфікації, а також формат і тематику навчання відповідно до власних професійних потреб. У загальний обсяг підвищення кваліфікації зараховуються всі години навчання незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, форми, виду або напрямку освітньої діяльності. Такий підхід створює умови для визнання результатів навчання, здобутих у межах програм мікрокваліфікацій, які можуть реалізовуватися різними освітніми провайдерами, зокрема закладами вищої освіти.

Для забезпечення прозорості та довіри до таких документів університети-партнери впроваджують електронні реєстри виданих сертифікатів. Інформація про завершені програми та видані документи зберігається у внутрішніх електронних базах даних, які дозволяють

перевіряти валідність сертифікатів. У деяких університетах, зокрема у Черкаському державному технологічному університеті та Мелітопольському державному педагогічному університеті, передбачено можливість перевірки сертифікатів через вебсайти університетів за номером документа або прізвищем слухача. Такі механізми значно підвищують прозорість і надійність системи визнання мікрокваліфікацій. У випадках, коли слухач опановує лише частину програми мікрокваліфікації, якщо така можливість передбачена програмою, у сертифікаті зазначаються фактично здобутий обсяг кредитів ЄКТС і перелік сформованих компетентностей. Це забезпечує прозоре документування результатів навчання та створює основу для подальшого визнання таких результатів у межах інших освітніх програм або процедур професійного розвитку.

Таким чином, визнання мікрокваліфікацій створює для педагогів гнучкий і надійний механізм накопичення підтверджених результатів навчання, що сприяє безперервному професійному розвитку, підтримує кар'єрне зростання та розширює можливості навчання впродовж життя.

Внутрішнє визнання

Внутрішнє визнання мікрокваліфікацій в університетах-партнерах здійснюється відповідно до їхніх інституційних нормативних документів та інтегрується у систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Процедури визнання регламентуються положеннями про мікрокваліфікації, положеннями про організацію освітнього процесу, положеннями про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, а також документами, що визначають процедури визнання результатів попереднього навчання.

Найбільш поширеною формою внутрішнього визнання є зарахування мікрокваліфікацій у систему підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Документи про здобуття мікрокваліфікацій визнаються університетами як підтвердження проходження програм професійного розвитку та враховуються у загальному обсязі підвищення кваліфікації відповідно до внутрішніх регламентів закладу освіти.

Крім того, для здобувачів освіти, інституційні рамки передбачають можливість зарахування результатів навчання, здобутих у межах програм мікрокваліфікацій, до освітніх програм університету. У таких випадках мікрокваліфікації можуть визнаватися як вибіркові освітні компоненти або як частини навчальних модулів за умови відповідності результатів навчання програмним результатам відповідної освітньої програми. Рішення про таке зарахування ухвалюється відповідними академічними структурами університету, зокрема кафедрами, гарантами освітніх програм, навчально-методичними комісіями або радами, а за необхідності — Вченою радою університету.

Ухвалення рішення про внутрішнє визнання мікрокваліфікацій здійснюється на основі низки критеріїв, які застосовуються в університетах-партнерах. Важливою умовою для розгляду питання про визнання є наявність сертифіката або іншого документа про здобуття мікрокваліфікації. Такий документ, як правило, містить основну інформацію про результати навчання, зокрема прізвище та ім'я учасника програми, назву освітнього закладу або провайдера навчання, назву програми, обсяг навчання у годинах або кредитах ЄКТС, дату проходження курсу та реєстраційні дані документа. Наявність цієї інформації забезпечує можливість перевірки та подальшого визнання результатів навчання в межах інституційних процедур університетів.

Таблиця 8.1. Матриця внутрішнього розпізнавання

Елемент	Опис
Орган прийняття рішень	Навчально-методичні комісії, Вчена рада (за потреби)
Необхідні підтвердження	Сертифікат, що містить інформацію про навчальні результати, обсяг навчального навантаження (ЄКТС/години), надавача та дату завершення
Поріг релевантності	Узгодженість результатів навчання з програмними результатами або цілями професійного розвитку
Максимальний обсяг, що визнається	5 ЄКТС для вчителів, 6 ЄКТС для науково-педагогічних працівників ЗВО
Термін дії	5 років

Порядок оскарження	Діючі процедури академічного оскарження, визначені нормативними документами університету
--------------------	--

Міжінституційне визнання

Рішення про міжінституційне визнання результатів навчання, здобутих у межах програм мікрокваліфікацій, ухвалюється відповідно до внутрішніх положень кожного університету та на основі офіційних документів, що підтверджують результати навчання. Такий підхід відповідає загальним принципам академічної автономії закладів вищої освіти та практикам визнання результатів неформальної й інформальної освіти.

Важливим прикладом міжінституційної співпраці у сфері мікрокваліфікацій є спільна діяльність університетів-партнерів у межах проєкту Cred4Teach. Між закладами вищої освіти укладено меморандум про співпрацю, який передбачає взаємодію у сфері розроблення та реалізації мікрокваліфікацій, зокрема спільної програми «Як створювати та впроваджувати масові відкриті онлайн-курси (МООС)». Відповідно до положень меморандуму кожна зі сторін має право видавати сертифікати про успішне завершення цієї мікрокваліфікації. Такий підхід фактично передбачає взаємне визнання результатів навчання між університетами-партнерами, оскільки сертифікати, видані одним із закладів, можуть використовуватися як підтвердження здобутих результатів навчання в інших університетах, що беруть участь у партнерстві.

Таблиця 8.2. Матриця міжінституційного визнання

Елемент	Опис
Модель визнання	Спрощена та індивідуальна (не автоматична)
Орган прийняття рішень	Приймаючий заклад вищої освіти
Підстава для визнання	Сертифікат та внутрішні процедури закладу
Перевірка	Інституційні реєстри та сертифікати

Професійне визнання

В Україні немає визначення суб'єктів сфери мікрокваліфікацій, їх завдань та функцій. Опосередковано інформація міститься у законодавстві, що стосується освітньої діяльності та кваліфікаційної атестації за певними видами професійної діяльності.

Деякі громадські організації сформували на своїй базі освітнє середовище, де по суті успішно реалізуються ідеї короткострокового навчання. Так, Експертна Міжгалузєва Асоціація України (ЕМАУ) - громадська спілка, яка впроваджує короткострокові освітні програми, які охоплюють різні напрями діяльності: від розробки маркетингових стратегій підприємства до управління багатоквартирними будинками. Після навчання слухачі можуть пройти незалежну професійну атестацію та отримати кваліфікаційний сертифікат за фахом «Менеджер (управитель) багатоквартирного будинку» .

Державна служба зайнятості впроваджує низку навчальних курсів для зареєстрованих безробітних, надає змогу визнавати результати неформального навчання.

Деякі урядові структури (Міністерство соціальної політики України, Центр громадського здоров'я України мають власні навчальні онлайн платформи, які пропонують актуальні короткострокові курси, результати яких визнаються роботодавцями.

Також в Україні наявна ціла низка комерційних та некомерційних онлайн платформ, які пропонують загальні та тематичні освітні програми, тренінги, воркшопи тощо, з подальшою атестацією й надання цифрового сертифіката. Приміром, Evopro - освітня платформа для лікарів, яка реалізує низку освітніх заходів підготовки до проходження атестації для присвоєння

та підтвердження кваліфікаційної категорії медичних працівників, у з отриманням сертифіката такого розвитку.

Діяльність наведених тут як приклади суб'єктів, а також інших провайдерів забезпечує адаптацію освітніх послуг до швидко змінюваних вимог ринку праці, сприяючи безперервному професійному розвитку.

Отже, професійне визнання короткострокового навчання здійснюється різними категоріями стейкхолдерів ринку праці, а також організаціями, що здійснюють професійну сертифікацію або підвищення кваліфікації. Таке визнання ґрунтується на оцінюванні результатів навчання, їх відповідності потребам професійної діяльності та можливості підтвердження здобутих компетентностей як доказу професійного розвитку фахівця.

Таблиця 8.3. Матриця професійного визнання

Елемент	Опис
Контекст визнання	Підвищення кваліфікації вчителів, сертифікація, підвищення кваліфікації на ринку праці
Суб'єкти визнання	Заклади загальної середньої освіти, заклади вищої освіти, роботодавці, органи сертифікації
Підстава для визнання	Сертифікати акредитованих університетських програм
Необхідні підтвердження	Сертифікат із зазначенням навчальних результатів, обсягу навчального навантаження та надавача
Відповідність нормативним вимогам	Відповідає національним нормам щодо безперервного професійного розвитку
Рівень формалізації	Формальний у рамках безперервного професійного розвитку; неформальний для роботодавців
Перевірка	Інституційні реєстри та механізми валідації

9. Перспективи розвитку

Мікрокваліфікації можуть використовуватися у професійному та освітньому контекстах як інструмент безперервного професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників. Для педагогів отримання мікрокваліфікацій сприяє оновленню професійних компетентностей, розвитку кар'єри та формуванню індивідуальних траєкторій професійного розвитку.

Серед основних переваг мікрокваліфікацій можна виділити гнучкість освітніх програм та прозорість визнання результатів навчання. Для закладів освіти використання мікрокваліфікацій створює можливість оперативного реагування на нові професійні запити та оновлення змісту підготовки педагогічних кадрів.

Результати проєкту Cred4Teach створили практичні передумови для розвитку системи мікрокваліфікацій у закладах вищої освіти. У межах проєкту було сформовано як національні, так і інституційні рамки впровадження micro-credentials, що визначають підходи до їх розроблення, реалізації, оцінювання та документування результатів навчання. Паралельно університети-партнери набули практичного досвіду створення МВОК-базованих курсів, провели їх пілотування та здійснили аналіз результатів реалізації, що дозволило визначити сильні сторони та потенційні напрями вдосконалення таких програм. Для університетів це також створює нові можливості для розвитку внутрішніх освітніх практик: науково-педагогічні працівники можуть розробляти власні курси, які можуть використовуватися як вибіркові компоненти освітніх програм або програми підвищення кваліфікації. Використання формату масових відкритих онлайн-курсів (МВОК) відкриває додаткові можливості для оптимізації освітнього процесу, оскільки частина навчального контенту може бути реалізована в онлайн-середовищі, що дозволяє зменшити аудиторне навантаження на викладачів і водночас розширити доступ до навчальних ресурсів для ширшого кола учасників.

Узгодивши інституційні процедури з національними рекомендаціями щодо мікрокваліфікацій, розробленими в рамках проєкту, та відповідними європейськими рекомендаціями, установи-партнери створили структуровану основу, що забезпечує стале надання мікрокваліфікацій для професійного розвитку вчителів. В результаті вищі навчальні заклади зміцнили свою організаційну спроможність розробляти гнучкі можливості навчання та інтегрувати мікрокваліфікації в існуючі системи професійного розвитку. У майбутньому мікрокваліфікації як спосіб підвищення кваліфікації, перекваліфікації та безперервного професійного розвитку можуть пропонуватися неакадемічним партнерам, таким як центри професійного розвитку, підприємства, організації та державні органи.

Крім того, завдяки проєкту була зміцнена співпраця між вищими навчальними закладами та ключовими зацікавленими сторонами, залученими до педагогічної освіти та систем професійної кваліфікації. Були започатковані партнерські відносини з агентствами кваліфікацій, органами освіти, професійними асоціаціями та іншими організаціями, що займаються підготовкою вчителів та розробкою професійних стандартів. Така співпраця допомогла забезпечити відповідність результатів навчання, закладених у розроблених мікрокваліфікаціях, вимогам до професійної компетентності та потребам ринку праці, що розвиваються. Ці партнерства також сприяли діалогу між вищими навчальними закладами та ширшою освітньою екосистемою, підтримуючи визнання та потенційне майбутнє масштабування форматів навчання на основі мікрокваліфікацій. Завдяки такому об'єднуючому підходу проєкт сприяв зміцненню зв'язків між вищою освітою, професійними спільнотами та політичними діячами, створюючи тим самим сприятливі умови для ширшої інституціоналізації мікрокваліфікацій у системі професійного розвитку вчителів.

Додатки

Додаток 1: Глосарій термінів

Додаток 2: Шаблони для розробки мікрокваліфікації

Додаток 3: Шаблони сертифікатів (без персональних даних)

Додаток 4: Інструменти забезпечення якості

Додаток 5: Огляд розроблених мікрокваліфікацій на основі МВОК

Додаток 6: Шаблон рішення про визнання мікрокваліфікації

Додаток 1: Глосарій термінів

Доступ до освіти та навчання: умови, обставини або вимоги (наприклад, кваліфікація, рівень освіти, навички або досвід роботи тощо), що регулюють вступ та участь у навчальних закладах або програмах.

Акредитація освітньої або навчальної програми: процес забезпечення якості, за допомогою якого програмі освіти або навчання надається акредитований статус, що підтверджує її схвалення відповідними законодавчими або професійними органами шляхом дотримання заздалегідь визначених стандартів.

Акредитація попереднього навчання: процес, за допомогою якого раніше досягнуті результати навчання, незалежно від того, де вони були отримані, оцінюються та офіційно визнаються для зарахування або звільнення.

Адаптивність: здатність організації або особи адаптуватися до нових технологій, нових ринкових умов та нових моделей роботи.

Освіта дорослих: загальна або професійна освіта, що надається дорослим після початкової освіти та навчання для професійних та/або особистих цілей, і яка має на меті: забезпечити загальну освіту для дорослих з тем, що становлять для них особливий інтерес (наприклад, у відкритих університетах); забезпечити компенсаційне навчання базовим навичкам, яких особи, можливо, не набули раніше у своїй початковій освіті або навчанні (таких як грамотність, математика) і, таким чином, до; надати доступ до кваліфікацій, які з різних причин не були отримані в системі початкової освіти та навчання; здобути, вдосконалити або оновити знання, навички чи компетенції в певній галузі: це безперервна освіта та навчання.

Оцінювання результатів навчання: процес оцінювання знань, ноу-хау, навичок та/або компетенцій особи за заздалегідь визначеними критеріями (очікувані результати навчання, вимірювання результатів навчання).

Автентичність (сертифікатів): гарантія того, що сертифікат був виданий визнаним постачальником послуг і може бути перевірений за допомогою безпечних механізмів.

Сертифікат/диплом: офіційний документ, виданий органом, що видає сертифікати, який фіксує досягнення особи після оцінювання та підтвердження відповідно до заздалегідь визначеного стандарту.

Сертифікація: офіційне підтвердження постачальником послуг того, що учень досяг певних результатів навчання після оцінювання.

Сертифікація результатів навчання: процес видачі сертифіката, диплома або звання, що офіційно засвідчує, що набір результатів навчання (знання, ноу-хау, навички та/або компетенції), набутих особою, був оцінений та підтверджений компетентним органом за заздалегідь визначеним стандартом.

Безперервна освіта та навчання: Освіта або навчання після початкової освіти та навчання – або після початку трудового життя, спрямоване на допомогу особам у: покращенні або оновленні своїх знань та/або навичок; набутті нових навичок для кар'єрного зростання або перепідготовки; продовженні свого особистого або професійного розвитку.

Безперервний професійний розвиток: Навчальна діяльність, що здійснюється для підтримки, оновлення та розширення професійних знань, навичок та компетенцій протягом професійної кар'єри.

Кредит (кредит ECTS): Кількісний показник, що виражає обсяг навчання на основі визначених результатів навчання та пов'язаного з ними робочого навантаження, зазвичай з використанням Європейської системи переказу та накопичення кредитів.

Кредитна система: Інструмент, призначений для накопичення результатів навчання, отриманих у формальних, неформальних та/або інформальних умовах, та сприяння їх перенесенню з одного середовища в інше для підтвердження та визнання.

Цифровий сертифікат: Сертифікат, виданий у цифровому форматі, що містить структуровані, машинозчитувані метадані, що забезпечують перевірку, портативність та сумісність.

Європейська система переказу та накопичення кредитів: Систематичний спосіб опису програми вищої освіти шляхом прив'язки кредитів до її компонентів (модулів, курсів, стажування, дисертаційних робіт тощо) для: спрощення читання та порівняння навчальних програм для всіх студентів, як місцевих, так і іноземних; заохочення мобільності студентів та визнання формального, неформального та інформального навчання; допомоги університетам в організації та перегляді своїх навчальних програм.

Європейська рамка кваліфікацій: Спільна європейська референтна рамка, яка робить кваліфікації більш прозорими та порівнянними, пов'язуючи їх із визначеними рівнями на основі результатів навчання.

Формальне навчання: Навчання, яке відбувається в організованому та структурованому середовищі та призводить до визнаних кваліфікацій або кредитів.

Формальна кваліфікація: Формальний результат (сертифікат, диплом або звання) процесу оцінювання та підтвердження, який отримується, коли компетентний орган визначає, що особа досягла результатів навчання відповідно до заданих стандартів та/або має необхідну компетенцію для виконання роботи в певній сфері. Кваліфікація надає офіційне визнання цінності результатів навчання на ринку праці та в освіті та навчанні.

Інформальне навчання: Навчання, що є результатом щоденної діяльності, пов'язаної з роботою, сім'єю або дозвіллям, яке не є організованим або структурованим.

Зміст навчання: Теми та види діяльності, що складають те, що вивчається окремою особою або групою учнів під час навчального процесу.

Результати навчання: Набір знань, навичок та/або компетенцій, які особа набула та/або здатна продемонструвати після завершення навчального процесу, формального, неформального або інформального.

Досвід навчання: Структурований набір навчальних заходів, розроблених для досягнення визначених результатів навчання.

Навчання протягом життя: Усі навчальні заходи, що здійснюються протягом життя для покращення знань, навичок та компетенцій у особистісних, громадянських, соціальних та пов'язаних з працевлаштуванням перспективах.

Мікрокваліфікація: Запис результатів навчання, які особа отримала після короткого навчального досвіду. Ці результати оцінюються за прозорими стандартами та мають гарантовану якість.

Мобільність: Здатність людини переміщатися та адаптуватися до нового професійного середовища.

Модульний навчальний шлях: Гнучка структура навчання, що складається з менших навчальних одиниць, які можна комбінувати або накопичувати для досягнення ширших навчальних цілей або кваліфікацій.

Національна рамка кваліфікацій: Інструмент для розвитку, класифікації та визнання навичок, знань та компетенцій у континуумі узгоджених рівнів.

Неформальне навчання: Навчання, яке вбудоване в заплановану діяльність, яка не позначена як навчання (з точки зору навчальних цілей, часу навчання або навчальної підтримки).

Переносність: Придатність сертифіката бути спільним, переданим та визнаним у різних установах, секторах або країнах документом.

Постачальник: Організація, відповідальна за розробку, надання, оцінювання та видачу сертифіката.

Забезпечення якості: Набір процесів та процедур, що гарантують, що навчання відповідає визначеним стандартам та підтримує постійне вдосконалення.

Визнання: Процес, за допомогою якого результати навчання перевіряються та приймаються компетентним органом для академічних, професійних або трудових цілей.

Визнання попереднього навчання: Процес, який дозволяє особам оцінювати та визнавати результати навчання, отримані шляхом формального, неформального або інформального навчання.

Самооцінювання: Оцінювання, за допомогою якого учень збирає інформацію про своє власне навчання та розмірковує над ним, оцінює ступінь, до якої воно відображає чітко заявлені цілі чи критерії, визначає сильні та слабкі сторони та відповідно переглядає його. Це власна оцінка учнем особистого прогресу в знаннях, навичках, процесах та ставленнях.

Накопичуваність: Можливість накопичення мікрокваліфікацій або навчальних одиниць для побудови більших сертифікатів, кваліфікацій або професійного визнання.

Переносність результатів навчання: Ступінь, до якого знання, навички та компетенції можуть бути використані в новому професійному або освітньому середовищі та/або бути валідованими та сертифікованими.

Прозорість: Чітке та доступне представлення інформації про результати навчання, методи оцінювання, кредитну вартість, рівень та забезпечення якості для підтримки розуміння та довіри.

Прозорість кваліфікацій: Ступінь видимості та зрозумілості кваліфікацій, їхнього змісту та цінності на (галузевому, регіональному, національному чи міжнародному) ринку праці та в системах освіти та навчання.

Довіра: Впевненість зацікавлених сторін у тому, що кваліфікація є надійною, гарантовано якісною та базується на прозорих стандартах.

Підвищення кваліфікації: Короткострокове цільове навчання, яке зазвичай проводиться після початкової освіти або навчання та спрямоване на доповнення, покращення або оновлення знань, навичок та/або компетенцій, набутих під час попереднього навчання.

Валідація результатів навчання: Підтвердження компетентним органом того, що результати навчання (знання, навички та/або компетенції), набуті особою у формальному, неформальному або інформальному середовищі, були оцінені за заздалегідь визначеними критеріями та відповідають вимогам стандарту валідації.

Верифікація: Процес підтвердження дійсності та автентичності кваліфікації за допомогою безпечних та надійних систем.

Додаток 2: Шаблони для розробки мікрокваліфікації

Приклад шаблону пропозиції щодо мікрокваліфікації (на етапі планування та

Рекомендована інформація про курс	
Галузь (категорія)	
Назва	
Обрунтування:	
Основна цільова група	☐ Формальна освіта (Вказати): ☐ Інформальна освіта(Вказати): ☐ Неформальна освіта (Вказати):
Вторинна цільова група	☐ Формальна освіта (Вказати): ☐ Інформальна освіта(Вказати): ☐ Неформальна освіта (Вказати):
Інші цільові групи	☐ Формальна освіта (Вказати): ☐ Інформальна освіта(Вказати): ☐ Неформальна освіта (Вказати):
Модель навчання	☐ Самостійне проходження ☐ Керований
Навчальна стратегія:	☐ Пояснювальний ☐ Дослідницький ☐ Інше (Вкажіть):
Тривалість та зміст (має бути зазначено в годинах та назвах МООС):	
Мета (кінцева ціль):	
Цілі навчання та підпорядковані цілі (результати навчання):	
Цілі навчання та підпорядкованість курсу	

проектування)

Приклад шаблону пропозиції МВОК (для МК на основі МВОК. У випадку, якщо МК складається з кількох МВОК, пропозицію слід підготувати для кожного МВОК)

Шаблон планування МВОК	
Галузь (категорія)	
Назва	
Цільова група	
Модель навчання	☐ Самостійне проходження ☐ Керований
Навчальна стратегія:	☐ Пояснювальний ☐ Дослідницький ☐ Інше (Вкажіть):
Тривалість (вказується в годинах та модулях):	
Мета:	
Цілі (результати) навчання:	
Оцінювання: <i>Коротко опишіть, як ви будете вимірювати досягнення на курсі</i>	
Мікрокваліфікація: <i>Коротко опишіть мікрокваліфікацію, в якій буде використано цей МВОК:</i>	

Приклад шаблону програми мікрокваліфікацій (на етапі узгодження та реалізації)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
XXXXXXXXXX УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

вченою радою XXXX

протокол No. _ від _____

Голова вченої ради XXXX

_____ Хххх XXXXXX

Наказ XXXX No. _____ від _____

ПРОГРАМА
МІКРОКВАЛІФІКАЦІЇ

«Назва програми»

(повна назва програми)

РІВЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАМКИ КВАЛІФІКАЦІЙ (5, 6, 7, 8) _____

XXX
20__

Погодження програми

Керівник програми

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто на засіданні кафедри «__» _____ 20__ . Протокол № ____

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«__» _____ 20__ р.

Профіль програми

1. Загальна інформація	
Керівник програми	<i>Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада керівника програми</i>
Члени робочої групи з розробки програми	<i>Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада членів робочої групи з розробки програми</i>
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу, який реалізує програму	<i>Повна назва університету та повна назви кафедри або кафедр, які реалізують програму</i>
Рівень національної рамки кваліфікацій	<i>Відповідність програми НРК України, FQ-EHEA та EQF-LLL. Відповідність рівнів та ступенів вищої освіти НРК України, QF-EHEA та EQF-LLL наведено в Додатку К.</i>
Офіційна назва програми	<i>Назва програми</i>
Обсяг програми в кредитах ЄКТС та академічних годинах	<i>Обсяг програми в кредитах ЄКТС і академічних годинах, наприклад, 6 кредитів ЄКТС, 180 годин</i>
Мова(и) навчання / оцінювання	<i>Мова(и) навчання / оцінювання. Наприклад: українська, англійська</i>
2. Мета програми	
<i>Чітке та стисле формулювання мети програми</i>	
3. Характеристика програми	
Орієнтація, особливості та завдання програми	<i>Коротка характеристика орієнтації та професійних (спеціалізованих) освітніх акцентів програми. Специфіка й особливості програми, її основні завдання</i>
Основний фокус програми	<i>Коротка характеристика основного фокусу програми, ключові слова.</i>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<i>Основні підходи, методи та технології, які використовують у програмі.</i>
Оцінювання	<i>Форми оцінювань результатів навчання, передбачених програмою</i>
6. Результати навчання (компетентності)	

Знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання

7. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.</i>
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення.</i>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>

Додаток Г

Перелік компонентів програми

Код к/п	Компоненти програми (модулі, теми, завдання, практична складова, атестація)	Кількість кредитів/ годин	Форма контролю
ОК. 1	<i>Назва компонента програми</i>		
ОК. 2	<i>Назва компонента програми</i>		
...			
ПС. 1	<i>Практична складова</i>		
А. 1	<i>Назва атестаційного контролю</i>		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ			

Послідовність наведення компонентів програми в таблиці повинна відповідати послідовності їх викладання або реалізації.

Co-funded by
the European Union

Додаток 3: Шаблони сертифікатів (без персональних даних)

 4Teach
Cred7 Elevating Educators
with Micro-Credential

 Co-funded by
the European Union

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗИНА

СВІДОЦТВО

МК № 250020

ВИДАНЕ

Ім'я Прізвище

ПРО УСПІШНЕ ОПАНУВАННЯ КУРСУ:
ЕФЕКТИВНЕ ONLINE НАВЧАННЯ

ТА ОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МІКРОКВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГ-РОЗРОБНИК ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ

02.02.2026

Проректор з науково-педагогічної роботи _____ Заріф НАЗИРОВ

QR-код з посиланням на сторінку з інформацією про мікрокваліфікацію

Co-funded by
the European Union

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ДОДАТОК ДО СВДОЦТВА

МК № 250024

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСОБУ, ЯКІЙ ПРИСВОЄНО ЧАСТКОВУ КВАЛІФІКАЦІЮ АБО МІКРОКВАЛІФІКАЦІЮ

1.1. Прізвище – *Ім'я*
1.2. Ім'я – *Прізвище*
1.3. Дата народження – *01.01.2000*

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРИСВОЄНО ЧАСТКОВУ КВАЛІФІКАЦІЮ АБО МІКРОКВАЛІФІКАЦІЮ

2.1. Вид отриманої кваліфікації – *Мікрокваліфікація*
2.2. Тип отриманої кваліфікації – *Професійна*
2.3. Назва отриманої кваліфікації – *Педагог-розробник цифрових освітніх ресурсів*
2.4. Найменування назавча програми, якій присвоєно кваліфікацію – *Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, заклад вищої освіти державної форми власності, у сфері управління Міністерства освіти і науки України*
2.5. Мова(и) навчання/оцінювання – *Українська*

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КВАЛІФІКАЦІЮ І ТРИВАЛІСТЬ ЇЇ ЗДОБУТТЯ

3.1. Рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій – *7*
3.2. Тривалість програми в кредитах ЄКТС та академічних годинах – *4 кредитів ЄКТС / 120 академічних годин*

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ / ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ ТА ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Компетентності, результати навчання / трудові функції
Програмні компетентності
Цифрова компетентність: здатність ефективно використовувати цифрові технології, онлайн сервіси та ресурси для організації та підтримки освітнього процесу.
Продуктивна компетентність: здатність розробляти, впроваджувати й адаптувати цифрові освітні ресурси та онлайн курси відповідно до освітніх потреб.
Комунікативна компетентність: вміння організувати взаємодію зі здобувачами освіти у цифровому середовищі, забезпечувати якісний зворотний зв'язок.
Оцінювальна компетентність: здатність застосовувати сучасні цифрові інструменти для оцінювання результатів навчання з урахуванням принципів академічної доброчесності.
Педагогічна інноваційна: вміння впроваджувати інноваційні методи навчання.
Компетентність з цифрової етики та безпеки: знання та дотримання норм етики, безпеки й захисту персональних даних в цифровому освітньому середовищі.

Програмні результати навчання
У результаті успішного завершення програми, учасник/ця здатен/на:
1. **Аналізувати** особливості цифрового освітнього середовища та потреби здобувачів освіти для обґрунтованого вибору інструментів онлайн навчання.
2. **Планиувати та розробляти** цифрові освітні ресурси і навчальні онлайн курси відповідно до дидактичних принципів та вимог сучасної освіти.
3. **Використовувати** сучасні цифрові платформи, сервіси для підтримки навчального процесу, комунікації та зворотного зв'язку.
4. **Оцінювати** навчальні досягнення здобувачів освіти з використанням цифрових інструментів,

формувального та підсумового оцінювання, дотримуючись принципів академічної доброчесності.

5. Демонструвати готовність до етичної поведінки, дотримання правил цифрової безпеки та поваги до прав учасників освітнього процесу.

6. Розробляти стратегії підвищення мотивації до навчання з використанням актичних, інтерактивних і гейміфікованих методів.

4.2. Відомості про програму, накопичені індивідуальні кредити та отримані бали/оцінки

Код освітнього компонента (за наявності)	Назва освітнього компонента або результатів навчання	Кількість кредитів ЄКТС /годин	Оцінка
ОК 1	Розробка комплексу цифрових освітніх ресурсів	1 / 30	Відмінно / 95
ОК 2	Оцінювання навчальних досягнень у цифровому середовищі	1 / 30	Відмінно / 90
ОК 3	Підвищення інтересу студентів до навчання	1 / 30	Відмінно / 100
ОК 4	Етикет і безпека в цифровому освітньому середовищі	1 / 30	Відмінно / 100
А 1	Атестаційний контроль	-	Добре / 85
Загальна кількість кредитів ЄКТС			4 / 120

4.3. Система оцінювання та, за наявності, таблиця розподілу оцінок

Оцінка (за національною шкалою)	Мін. бал	Макс. бал
<i>Диференційована шкала</i>		
Відмінно	90	100
Добре	70	89
Задовільно	60	69
Незадовільно	1	59
<i>Недиференційована шкала</i>		
Зарядовано	60	100
Не зарядовано	1	59

5. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

5.1. Контактна інформація назавча програми
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022, Україна
Телефон: тел. +38(057)341-27-12
Телефон для дзвінків із-за кордону: +38(044)334-52-36
Гаряча лінія: +38(080)033-48-73
E-mail: univer@karazin.ua Сайт: <https://karazin.ua/>

5.2. Інформація про акредитацію програми (найменування органу, що акредитував програму та реквізити рішення про акредитацію програми)
Рішення Вищої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з питань: «Про затвердження програми з присвоєння часткової кваліфікації» від 29 серпня 2025 року, протокол № 22

6. ЗАСВДІЧЕННЯ ДОДАТКА СВДОЦТВА

6.1. Дата – 02.02.2026

6.2.1. Посада
Проректор з науково-педагогічної роботи
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

6.2.2. Підпис

6.2.3. Ім'я та прізвище
Заріф НАЗІРОВ

6.3. Печатка

М.П.

2

Додаток 4: Інструменти забезпечення якості

Критерії оцінювання якості Програм під час проведення їх акредитації

Критерій 1. Проектування, цілі та доступ до Програми

- 1.1. Програма має чітко сформульовані цілі та результати навчання.
- 1.2. Програма дає можливість досягти результатів навчання (набути компетентностей).
- 1.3. Умови зарахування на Програму є чіткими та зрозумілими, дозволяють здійснити ідентифікацію отримувача МК, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на відповідній сторінці вебсайту Університету.

Критерій 2. Структура, зміст, навчання і викладання за Програмою

- 2.1. Обсяг Програми та окремих її складових вимірюється в кредитах ЄКТС та академічних годинах. Обсяг Програми становить 1-6 кредитів ЄКТС, 30-180 академічних годин.
- 2.2. Обсяг Програми та окремих складових (у кредитах ЄКТС) відповідає фактичному навантаженню та дає можливість досягти заявлених цілей і результатів навчання.
- 2.3. Зміст Програми має чітку структуру; складові, включені до Програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей і результатів навчання.
- 2.4. Зміст Програми відповідає:
 - 2.4.1. спеціальності або спеціальностям та рівню НРК;
 - 2.4.2. професії або групі професій та рівню НРК.
- 2.5. Програма передбачає практичну складову, яка дає можливість здобути закріпити та перевірити компетентності, потрібні для подальшої освітньої/професійної діяльності.
- 2.6. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у Програмі цілей і результатів навчання.
- 2.7. Порядок та критерії оцінювання зрозумілі та доступні.

Критерій 3. Контрольні заходи, оцінювання та академічна доброчесність

- 3.1. Форми контрольних заходів, порядок і критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, є заздалегідь задекларованими та дозволяють здійснити перевірку заявлених у Програмі цілей і результатів навчання, забезпечують ідентифікацію отримувача МК.
- 3.2. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх отримувачів МК, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.
- 3.3. Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності під час реалізації Програми є чіткими та зрозумілими.

Критерій 4. Людські та матеріально-технічні ресурси

- 4.1. Академічна та/або професійна кваліфікація розробників Програми забезпечує досягнення визначених Програмою цілей і результатів навчання.

4.2. Технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення Програми гарантують досягнення визначених Програмою цілей і результатів навчання.

4.3. Кафедра(и), що реалізує(ють) Програму, забезпечує(ють) технічну, освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку отримувачів МК.

Критерій 5. Внутрішнє забезпечення якості Програми

5.1. Програма узгоджується з місією/стратегією Університету або її структурного підрозділу.

5.2. Програма враховує потреби ринку праці та інтереси різних груп стейкхолдерів.

5.3. Розробниками Програми забезпечено ведення документації щодо розробки Програми.

5.4. Програма відповідає вимогам внутрішніх документів, стандартів і політик з питань розробки та впровадження Програм, внутрішніх процедур забезпечення якості, академічної доброчесності, інклюзивності тощо.

5.5. Кафедрою(ами), що реалізує(ють) Програму, сформовано культуру якості, що сприяє постійному розвитку Програми та освітньої діяльності за цією Програмою, розроблено механізми самоперевірки та організації зворотного зв'язку зі стейкхолдерами.

Критерій 6. Прозорість і публічність

6.1. Визначено чіткі та зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу за Програмою. Ці правила й процедури є доступними.

6.2. Кафедра(и), що реалізує(ють) Програму, своєчасно оприлюднює(ють) на відповідній сторінці вебсайту Університету точну та достовірну інформацію про Програму (включаючи її цілі й очікувані результати навчання) в обсязі, достатньому для інформування зацікавлених сторін.

Результати акредитації Програми «НАЗВА»

Перелік критеріїв та підкритеріїв	Рекомендації щодо здійснення коректив (за потреби)	Оцінка в балах
Критерій 1. Проектування, цілі та доступ до Програми		
1.1.		
1.2.		
1.3.		
Всього за критерієм 1		
Критерій 2. Структура, зміст, навчання і викладання за Програмою		
2.1.		
2.2.		
2.3.		
2.4.		
2.5.		
2.6.		
2.7.		

Всього за критерієм 2		
Критерій 3. Контрольні заходи, оцінювання та академічна доброчесність		
3.1.		
3.2.		
3.3.		
Всього за критерієм 3		
Критерій 4. Людські та матеріально-технічні ресурси		
4.1.		
4.2.		
4.3.		
Всього за критерієм 4		
Критерій 5. Внутрішнє забезпечення якості програми		
5.1.		
5.2.		
5.3.		
5.4.		
5.5.		
Всього за критерієм 5		
Критерій 6. Прозорість і публічність		
6.1.		
6.2.		
Всього за критерієм 6		
Набрана кількість балів/відсоток від максимальної оцінки (72 бали)		

Висновок про можливість акредитації Програми:

Програма може бути акредитована строком на два роки – .

Програма не може бути акредитована – .

Акредитаційна група:

Голова акредитаційної групи

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Члени акредитаційної групи

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 5: Огляд розроблених мікрокваліфікацій на основі МВОК

Назва ЗВО	Назва мікрокваліфікації	Кількість кредитів (ЄКТС)	Кількість МВОКів у межах мікрокваліфікації	Типи навчального контенту (відео, тексти тощо)	Формати оцінювання (тести, завдання, підсумковий тест)	Вимоги до вступу / попередні знання	Накопичення та визнання кредитів	Платформа LMS
Черкаський державний технологічний університет	Креативні методи навчання у STEAM-освіті	6	3	відео, тексти, презентації, посібники для самостійного навчання, список самостійної літератури, індивідуальні практичні завдання (кейси), дискусійний форум	вікторини, індивідуальне проектне завдання (кейс), підсумковий тест	Мати другий (магістерський) рівень вищої освіти. Працювати вчителем, викладачем.	Кредити накопичуються шляхом поступового вивчення модулів (Кредити накопичуються шляхом поступового вивчення модулів (МВОК) – 2 кредити за успішне завершення кожного модуля (МВОК). Кредити визнаються навчальними закладами (середніми, вищими, професійно-технічними, передвищими) по всій Україні відповідно до державних норм щодо вільного вибору курсів та постачальників послуг підвищення кваліфікації викладачем, що працює без	Moodle

							відриву від роботи.	
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)	Вчитель в інклюзивно-освітньому середовищі	5	1	відео, тексти, практичні завдання, інтерактивні презентації, інфографіка, дискусійний форум	тести, практичні завдання та прикладні завдання, ситуаційні завдання, підсумкові модульні тести, підсумкове комплексне онлайн-оцінювання	Працювати вчителем, викладачем, спеціалістом інклюзивно-ресурсного центру	Слухачі, які успішно виконали всі вимоги, отримують 5 кредитів ЄКТС. Кредити визнаються закладами загальної середньої освіти (школами) та закладами вищої освіти по всій Україні.	Moodle
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	Ефективне online навчання	4-6	6	відеолекції, інтерактивні завдання, проєктна діяльність, дискусійний форум	самооцінювання, тести, практичні завдання	Бути педагогічним працівником закладу загальної середньої, професійно-технічної фахової передвищої, вищої освіти	Після успішного завершення модуля (МВОК) учасник отримує 1 кредит ЄКТС. Кредити накопичуються шляхом послідовного завершення щонайменше чотирьох модулів (МВОКів). Кредити визнаються закладами загальної середньої, професійно-технічної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти України як підтвердження результатів підвищення кваліфікації.	Moodle

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	Технологічно вдосконалене навчання в класі	4	3	короткі відеолекції, тексти, дискусійний форум, інтерактивна дошка Padlet, набір додаткових навчальних ресурсів	формувальні тести для самоперевірки, практичні підсумкові завдання (прикладні кейсові завдання), підсумковий тест	освітній ступінь молодшого бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста / спеціаліста; перший (бакалаврський), другий (магістерський) або третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Після успішного завершення МВОК учасник отримує 1 кредит ЄКТС (МВОК 1 і 2) та 2 кредити ЄКТС (МВОК 3). Кредити накопичуються шляхом послідовного завершення всіх МВОКів. Кредити визнаються закладами загальної середньої освіти, професійної освіти та фахової передвищої освіти України	Moodle
Усі партнери	Як створювати та впроваджувати масові відкриті онлайн курси	4	4	відео, тексти, презентації, інструкції для самостійного опрацювання, список літератури для самостійного читання, індивідуальні практичні завдання (кейси), дискусійний форум	тести, індивідуальне проєктне завдання (кейс), підсумковий тест	Працювати вчителем, викладачем.	Кредити накопичуються шляхом поетапного проходження МВОКів — 1 кредит за успішне завершення кожного МВОК. Кредити визнаються закладами освіти України (загальної середньої, вищої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої) відповідно до державних нормативних положень щодо вільного вибору курсів і	Moodle

							провайдерів підвищення кваліфікації педагогічними працівниками	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Додаток 6: Шаблон рішення про визнання мікрокваліфікації

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

ВИТЯГ
з протоколу № 1
засідання Вченої ради
Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» (ННІ «УІПА»)
від 17 січня 2026 року

Присутні: 30 із 35 членів Вченої ради ННІ УІПА

1. СЛУХАЛИ: в. о. завідувача кафедри практичної психології Прізвище Ім'я По-батькові про затвердження підвищення кваліфікації у вигляді мікрокваліфікації «Ефективне on-line навчання» з 01.06.2025 р. по 30.12.2025 р. на 120 годин доценту кафедри Назва кафедри Прізвище Ім'я По-батькові.

УХВАЛИЛИ: Затвердити підвищення кваліфікації у вигляді мікрокваліфікації «Ефективне on-line навчання» з 01.06.2025 р. по 30.12.2025 р. на 120 годин доценту кафедри Назва кафедри Прізвище Ім'я По-батькові.

Результати голосування:

«За» – 30,

«Проти» – 0,

«Утрималися» – 0,

Рішення прийнято одностайно.

Голова Вченої ради

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

Секретар Вченої ради

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

Список використаних джерел

1. Professional (vocational-technical) and specialized pre-higher education: informational and analytical materials / Ed. V. O. Radkevych, L. M. Yershova. Zhytomyr, 2021. [in Ukrainian] <https://ivet.edu.ua/index.php>
2. Professional (vocational and technical) education of Ukraine in the context of European integration processes (comparative analysis with the countries of the European Union): research and analytical materials / V. O. Radkevych, O. V. Borodienko, S. G. Kravets; National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Vocational and Technical Education. Kyiv, 2021. [in Ukrainian] <https://ivet.edu.ua/index.php>
3. The current state of teacher training for vocational education at the South Ukrainian National Pedagogical University K.D. Ushynsky - Institutional Report <https://pagoste.eu/uk/rezultati/zdobutki/>
4. Educational reform in Ukraine. Information and analytical support: abstracts of the III International Scientific and Practical Conference (scientific electronic publication), Oct. 28, 2021. Kyiv: DNU "Institute of Educational Analytics", 2021. [in Ukrainian] https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi_III-konf_2021-FINAL.pdf
5. Council of the EU (2022). Council Recommendation on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(02))
6. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2011). On approval of the National Qualifications Framework. Resolution of 23.11.2011 No. 1341 (as amended). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-р>
7. Cedefop. Terminology of European education and training policy. A selection of 100 key terms. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 246 p.
8. Drake, J. R., O'Hara, M., & Seeman, E. (2015). Five principles for MOOC design: With a case study. *Journal of Information Technology Education: Innovations in Practice*, 14, 125-143. Retrieved from <http://www.jite.org/documents/Vol14/JITEv14IIPp125-143Drake0888.pdf>
9. Koddebusch, M., Halsbenning, S., & Becker, J. (2025). Design principles for MOOC platforms: a public sector perspective. *Transforming Government: People, Process and Policy*, 19(1), 1-21. <https://doi.org/10.1108/TG-05-2023-0065>
10. Saltzman, G.M. (2020). Economics of Massive Open Online Courses, Higher Education. In P.N. Teixeira & J.C. Shin (Eds.), *The International Encyclopedia of Higher Education Systems and Institutions* (pp. 349-352). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-94-017-8905-9>

Co-funded by
the European Union

11. UNESCO International Bureau of Education. Glossary of Curriculum Terminology. UNESCO, 2013. 68 p.